

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Vyhodnocení finančního zdraví konkrétního podniku

Evaluating the Financial Health of the Existent Company

Student:	Bc. Hana Kubíčková
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Jindra Peterková, Ph.D.

Ostrava 2009

Prohlášení diplomanta

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně příloh vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Ostravě dne 30. dubna 2009

.....

Hana Kubíčková

Poděkování

Zde bych ráda poděkovala své vedoucí diplomové práce, Ing. Jindře Peterkové, Ph.D., za odbornou pomoc a cenné rady při zpracování své diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat vedení společnosti Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov, a. s. za jejich ochotu a vstřícnost.

OBSAH

1. ÚVOD	6
2. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA	7
2.1 Základní pojmy	7
2.1.1 Finanční zdraví podniku.....	7
2.1.2 Charakteristika podniku a jeho typologie	7
2.1.3 Ukazatel a index	8
2.2 Charakteristika finančního zdraví	9
2.2.1 Základní zdroje dat pro zjištění finančního zdraví.....	9
2.2.2 Metody srovnání finančního zdraví podniku	11
2.2.3 Uživatelé vyhodnocení finančního zdraví podniku.....	15
2.3 Metody pro zhodnocení finančního zdraví	17
2.3.1 Analýza stavových ukazatelů	18
2.3.2 Analýza rozdílových a tokových ukazatelů	18
2.3.3 Analýza poměrových ukazatelů	20
2.3.4.1 Bonitní modely.....	29
2.3.4.2 Bankrotní modely	30
2.4 Postup a použitá metodika pro hodnocení finančního zdraví.....	32
3. APLIKAČNÍ ČÁST	34
3.1 Charakteristika podniku	34
3.1.1 Historie firmy	34
3.1.2 Sortiment společnosti	35
3.1.3 Organizační struktura společnosti	36
3.2 Zhodnocení finančního zdraví.....	37
3.2.1 Analýza stavových ukazatelů	37
3.2.2 Analýza rozdílových a tokových ukazatelů	44
3.2.3 Analýza poměrových ukazatelů	47
3.2.4 Analýza bonitních a bankrotních modelů	55
3.3 Vyhodnocení výsledků finanční analýzy srovnávaných podniků	56
4. SHRUTÍ, DOPORUČENÍ A NÁVRHY	63
4. 1 Shrnutí zjištěných poznatků.....	63
4. 2 Návrhy a doporučení.....	64
5. ZÁVĚR	66
SEZNAM LITERATURY	68
SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	
PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
SEZNAM PŘÍLOH	

1. ÚVOD

Proto, aby mohl člověk podnikat, musí splňovat řadu formálních i neformálních předpokladů. Dále jsou pro podnikání důležité i určité vrozené vlastnosti, bez nichž by byl začínající podnikatel v dnešním silně konkurenčním prostředí jen těžko úspěšný. Jedním z těchto důležitých rysů pro úspěšné podnikání je právě statečnost. Podnikatel se často musí rozhodovat v podmínkách rizika a nejistoty, což je bez odvahy a schopnosti podstupovat riziko jen těžko proveditelné. V neposlední řadě jsou pro přínosné rozhodnutí důležité získané informace. Osoba vykonávající podnikatelskou činnost musí vědět, kde a jak je možné tyto údaje získat a jak je zpracovat, aby mohly být užitečné k efektivnímu řízení firmy. Jedny z nejpodstatnějších ekonomických informací poskytuje účetnictví. Základní účetní výkazy jako rozvaha, výkaz zisků a ztrát, popřípadě i cash-flow, se používají jako základní stavební kámen ke zhodnocení finančního zdraví podniku. Toto posouzení vývoje i stavu firmy je prováděno prostřednictvím finanční analýzy.

Důkladná realizace analýzy finančního zdraví je nevyhnutelná pro správné rozhodnutí managementu podniku. Každé špatné řešení situace může mít negativní dopad v nejmenším případě na ztrátu peněžních prostředků, ale v horším případě i na ohrožení pozice na trhu či ztrátu konkurenční výhody. Prostřednictvím zhodnocení finančního zdraví podniku můžeme odhalit cenné informace o tom, zda je daný podnik silný či slabý. Vyhodnocení finančního zdraví je užitečné nejen pro vlastníky podniku, akcionáře, ale také pro vedení společnosti, které se stará o to, aby podnik prosperoval v dlouhodobém horizontu. Zmíněné posouzení využívají také banky v případě hodnocení bonity při žádosti podniku o úvěr. Díky uskutečnění finanční analýzy můžeme navzájem porovnávat jednotlivé podniky a zjišťovat, jakou má daná firma pozici na trhu v porovnání s konkurencí.

Cílem diplomové práce je zhodnocení finančního zdraví společnosti Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov, a. s., za časový horizont let 2005 – 2007, pomocí vybraných nástrojů finanční analýzy a porovnání jejich výsledků s největším konkurentem v odvětví, společností Stock Plzeň – Božkov, s. r. o.

2. TEORETICKO-METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

Tato kapitola je zaměřena na vymezení základních pojmů, metod, ukazatelů a modelů souvisejících s tématem práce. Vymezení teoretických východisek týkající se hodnocení finančního zdraví se opírá především o knihy těchto autorů: Synek, 2006 (Podniková ekonomika), Kislingerová a Hnilica, 2005 (Finanční analýza krok za krokem), Sedláček, 2007 (Finanční analýza podniku). K čerpání metod porovnávání vypočítaných hodnot finančního zdraví podniku je vycházeno především ze zdrojů: Nejezchleba, 1994 (Jak sestavovat a číst finanční a hospodářské rozborů podniku), Karlöf a Östblom, 1995 (Benchmarking).

2.1 Základní pojmy

Na úvod teoretické kapitoly je pro objasnění zařazeno vysvětlení několika základních pojmů, ze který bude v průběhu diplomové práce vycházet.

2.1.1 Finanční zdraví podniku

Termín finanční zdraví podniku je v anglosaské literatuře označován jako uspokojivá finanční situace podniku a je podrobně vysvětlen níže, v kapitole 2.2.

2.1.2 Charakteristika podniku a jeho typologie

Podnik je instituce založená za účelem vykonávání podnikatelské činnosti. Dle obchodního zákoníku je podnik definován jako: „Soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit.“¹

Dle výkladového ekonomického slovníku představuje podnik: „tržní subjekt, zpravidla založený a provozovaný podnikatelem za účelem dosahování zisku, resp. zvýšení hodnoty – majetku, což je cílem podnikání. Podnik je institucionalizovaným podnikáním. Základními znaky podniku je jeho ekonomická samostatnost a právní subjektivita.“²

¹ Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 5 odst. 1) obchodního zákoníku

² HINDELS, Richard; HOLMAN, Robert; HRONOVÁ, Stanislava; a kol. Ekonomický slovník. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 519 s. ISBN 80-7179-819-3.

Podniky je možné kategorizovat podle pohledu různých institucí jako Českomoravská záruční a rozvojová banka, Evropská unie, OECD apod. Existuje také mnoho kritérií pro určení velikosti podniku např. počet zaměstnanců, velikost obratu, velikost kapitálu, zisku atd. Nejběžnější měřítko představuje zejména počet zaměstnanců podle Evropské unie. Toto rozlišení je zobrazeno v následující tabulce.

Tab. 2.1 Třídění podniku podle počtu zaměstnanců

Mikro	1 – 9 zaměstnanců
Malé	10 – 99 zaměstnanců
Střední	100 – 499 zaměstnanců
Velké	více jak 500 zaměstnanců

Zdroj: Přepřacováno viz Synek (2006, str. 78)

2.1.3 Ukazatel a index

Ke zjištění výsledků finančního zdraví je nutností vypočítat ukazatele nebo indexy vyplývající z různých metod analýzy finančního zdraví.

„Ukazatel představuje charakteristiku určitého jevu nebo procesu, obvykle číselnou.“¹ Základním rozlišením je členění na absolutní (např. počet pracovníků) a relativní ukazatele, kdy poměrujeme dva absolutní ukazatele (např. produktivita práce, rentabilita). Jejich zprostředkováním zjistíme konkrétní obraz reality podniku.

Pod pojmem index rozumíme bezrozměrné číslo srovnávání určité souřadné proměnné veličiny zobrazené ve stejných měřících jednotkách. „Za index nelze považovat poměrná čísla, která jsou rozměrová (charakterizují nějakou intenzitu, tzn. úroveň, hustotu apod.) a poměrná čísla, která srovnávají nesouřadné proměnné veličiny (charakterizují strukturu, tzn. podíl části na celku).“²

¹ SYNEK, Miroslav. Manažerská ekonomika. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.

² SYNEK, Miroslav. Manažerská ekonomika. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.

2.2 Charakteristika finančního zdraví

Vyjadřuje uspokojivou finanční situaci podniku. Podnik je tedy zdatný perspektivně naplňovat smysl své existence. Základním nástrojem pro posouzení finančního zdraví podniku je finanční analýza. Díky ní je firma schopná hradit krátkodobé a dlouhodobé závazky, je schopná ocenit vložené prostředky, zjistit slabiny podniku, které by mohly vést k problémům a identifikovat silné stránky podniku. Všechna finanční rozhodování musí být podložena finanční analýzou. „Na jejích výsledcích je založeno řízení financí (finanční struktury a jejich změn), řízení a financování oběžných aktiv a investic, cenová a dividendová politika podniku aj. podklady pro rozhodování slouží jak věřitelům, tak i investorům.“¹

2.2.1 Základní zdroje dat pro zjištění finančního zdraví

Pro zjištění finančního zdraví je značně důležité mít k dispozici kvalitní podklady. I sebelepší metoda či technika nemůže poskytnout ze špatných podkladů cenné výsledky. Základní materiály pro vypracování finanční analýzy se dělí do tří skupin:

1. **Finanční informace**
2. **Kvantifikované nefinanční informace**
3. **Informace nekvantifikované**

Ad1) Finanční informace

- a) *Rozvaha* – představuje statický pohled na aktiva a pasiva podniku, tedy veličiny k určitému datu. Zachycuje stav majetku v podniku a zdrojů krytí k určitému datu. Schéma rozvahy je důležité jako východisko pro finanční rozhodování. Její základní funkcí je poskytování informací k určitému okamžiku o majetku podniku, jeho struktuře, finančním krytí majetku a vlastním kapitálu.
- b) *Výkaz zisku a ztráty* – vyjadřuje, jaké náklady a výnosy za jednotlivé činnosti se účastnily na vytvoření hospodářského výsledku. Pomocí tohoto výkazu zjistíme úspěšnost podniku z hlediska využívání jeho majetku a zdrojů, které měl v hodnoceném období k dispozici, tzn. jakého bylo dosaženo výsledku

¹ SYNEK, Miroslav; a kol. Podniková ekonomika. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.

hospodaření. Tento zjistíme, pokud odečteme celkové výnosy od celkových nákladů firmy za dané účetní období. Pokud převyšují výnosy, hospodařila firma se ziskem. Naopak, když náklady převyšují výnosy, je výsledkem ztráta. Výkaz zisku a ztráty představuje na rozdíl od rozvahy tokový pohled na tyto veličiny, tzn. za období.

- c) *Výkaz cash flow* (výkaz o peněžních tocích) – jde o účetní výkaz, který podává informace o příjmech a výdajích peněžních prostředků za sledované období. Počáteční a koncový stav tohoto výkazu je zachycen jako položka finanční majetek ve výkaze rozvaha. Účelem tohoto je zaznamenat, kde peněžní prostředky vznikly a jak byly podnikem použity. Výkaz zobrazuje stejně jako výkaz zisku a ztráty tokové veličiny. Ve výkazu jsou rozlišeny peněžní toky ze tří základních činností, a to:
- cash flow z provozní činnosti,
 - cash flow z investiční činnosti,
 - cash flow vztahující se na financování podniku.
- d) *Vnitropodnikové informace* – jde o různé vnitropodnikové směrnice, ve kterých je stanoveno, jak se má nebo by se měl podnik v určité situaci chovat. Může jít také o různé plány, kterých by se měla firma do budoucna držet. Mohou to být různé rozpočty, kalkulace, vnitřní účetní směrnice, apod.
- e) *Prognózy finančních analytiků vedení firmy* – předpovídají budoucí vývoj společnosti orientovaný zejména na podnikové finance. Příkladem dokumentu může být finanční plán podniku.
- f) *Burzovní informace* – tyto data získáme na burze cenných papírů, mohou to být například roční zprávy emitentů veřejně obchodovatelných cenných papírů, prospekty cenných papírů a různá burzovní zpravodajství.

Ad2) Kvantifikované nefinanční informace

- g) *Firemní statistické údaje o odbytu, produkci, zaměstnanosti* – jde o formální ekonomickou a podnikovou statistiku.

- h) Interní směrnice a prospekty – mohou to být výroční zprávy, rozborů budoucího vývoje techniky a technologie.*

Ad3) Informace nekvantifikované

- i) Zprávy vedoucích pracovníků jednotlivých útvarů firmy.*
- j) Nezávislá hodnocení, prognózy.*

2.2.2 Metody srovnání finančního zdraví podniku

Zjištěné informace o podniku, z výše uvedených zdrojů, které jsou předmětem hodnocení finančního zdraví, nemají samostatně velký smysl. Je vhodné mít k dispozici rovněž údaje sloužící jako základ pro srovnání. „Izolované posuzování hodnot ukazatelů nemá praktický smysl, vždy je nutné vztáhnout zjištěné hodnoty k určité bázi.“¹ Vyhodnocování finančních ukazatelů se provádí prostřednictvím různých metod srovnání:

- 1) Srovnání v čase** - představuje porovnání zjištěných hodnot ukazatelů s hodnotami stejných ukazatelů vypočtených ve stejném podniku v minulosti. „Výhody tohoto srovnání spočívají jednak v eliminaci hlavní nevýhody mezipodnikového srovnání, tj. neopakovatelných podmínek činnosti každého podniku, jednak ve snadné identifikaci vlivu změn v účetní metodice, ke kterým mohlo dojít. Hlavní nevýhodou je fakt, že chybí jakékoliv všeobecné měřítko.“²
- 2) Srovnání v prostoru** – je srovnání ukazatelů vypočítaných za stejné časové období mezi různými podniky stejného zaměření nebo stejného odvětví. Nevýhodou tohoto srovnání je opakem výhod srovnání v čase. Jednotlivé podniky se od sebe svým způsobem liší. Každá firma používá různou účetní metodiku, a proto je identifikace těchto rozdílů velmi důležitá. Pokud si je analytik neuvědomuje, může to způsobit chybnou interpretaci rozdílných hodnot ukazatelů. Výhoda prostorového srovnání

¹ NEJEZCHLEBA, Miroslav. Jak sestavovat a číst finanční a hospodářské rozborů podniku. 1. vyd. Ostrava: ASK, 1994. 68 s. ISBN 80-85798-17-4.

² NEJEZCHLEBA, Miroslav. Jak sestavovat a číst finanční a hospodářské rozborů podniku. 1. vyd. Ostrava: ASK, 1994. 68 s. ISBN 80-85798-17-4.

spočívá v průměrných hodnotách těchto ukazatelů v daném odvětví ve srovnatelném čase, kdy je chápeme, jako určité všeobecné optimum.

- 3) **Srovnání s plánem** – zde se porovnávají skutečně dosažené hodnoty ukazatelů s hodnotami vypočítanými na základě plánu. Tento typ srovnávání je značně významný způsob analýzy, jelikož naplňuje původní cíl finanční analýzy, tj. zjištění a rozbor potenciálních nepoměrů mezi plánovaným a reálným výsledkem rozhodování.
- 4) **Srovnávání na základě expertních zkušeností** – situace, kdy zkušený expert má určitou představu o tom, jaké optimální hodnoty by měly mít ukazatele v daném podniku.
- 5) **Srovnání s konkurenčními firmami neboli benchmarking** – pojem benchmarking se objevil ve světě v 80. letech, kdy k jeho oblíbenosti pomohla americká firma Xerox. Tato společnost ho jako nástroj managementu využila poprvé v roce 1979. Benchmarking se stal následně zásadní součástí úspěchu amerických i evropských firem. Podstatou je porovnání dvou či více srovnatelných podniků. Účelem je poukázání na skutečnosti, v čem srovnávaný podnik zaostává nebo naopak, na čem stojí jeho přednosti. Při porovnávání tímto způsobem je nutné zajistit, aby:
 - a) porovnávané podniky byly podobné velikosti,
 - b) jejich předmět podnikání se nacházel ve stejném nebo alespoň příbuzném oboru,
 - c) využívaly totožnou nebo podobnou technologii a přetvářely totožný nebo podobný materiál,
 - d) ocenění majetku vystupovalo ze stejných metod.

Problémem je ovšem zajistit potřebné informace o firmách, které se mají srovnávání podrobit, jelikož některé informace nejsou veřejně přístupné a podnik si je nechává v utajení. Jedna z moderních metod pro mezipodnikového srovnávání představuje benchmarking.

Metoda benchmarking je systematický proces, který se orientuje na porovnávání vlastní firmy s předními společnostmi.

„Podstatou benchmarkingu je zlepšování se učením od druhých, způsob řízení změny. Je to neustále pokračující činnost, která se snaží nalézt nejlepší praktické postupy uvnitř organizací s podobnými funkcemi a jejímž smyslem je dosáhnout lepších výkonů ve vlastní organizaci.“¹

Pomocí benchmarkingu může podnik uskutečňovat nepřetržité zlepšování, měřit svůj výkon, porovnávat výkon své firmy s jinými podniky a zvyšovat kvalitu služeb.

Význam benchmarkingu je zjištění:

- Jak je na tom podnik ve porovnání s ostatními, jde zejména o výstupy.
- Jak podnik pracuje z hlediska vstupů (personál, finance, jiné zdroje).
- V neposlední řadě také rezervy v podniku a poznání, jak některé věci dělají jiní.

Můžeme odlišovat tyto druhy benchmarkingu:

- a) Vnitřní benchmarking* – zde jsou zkoumány různé subjekty v rámci jednoho podniku, tj. mezi dceřinými společnostmi, pobočkami, prodejními skupinami, apod. Podstatné pozitivum vyplývá ze snadné dostupnosti dat. Negativní stránkou tohoto druhu je skutečnost, že uvnitř podniku nemusí být nalezena nejvyšší výkonnost. Tak lze snadno dojít k závěru vyplývajícího ze známého pořekadla: „mezi slepými jednooký králem“.
- b) Vnější benchmarking* – je obdobou vnitřního benchmarkingu s tím rozdílem, že nám poskytuje možnost učit se od špičkových firem. Jde tedy o srovnání podobné operace někde jinde, třeba u konkurentů či spolupracovníků v jiných zemích. Obtížnost opět vyplývá z náročnosti získání nutných údajů.
- c) Funkční benchmarking* – představuje nejzajímavější druh. Jde o porovnávání funkcí a procesů v různých oborech. Snažíme se najít špičkové výkony. Představuje samotnou podstatu benchmarkingu.

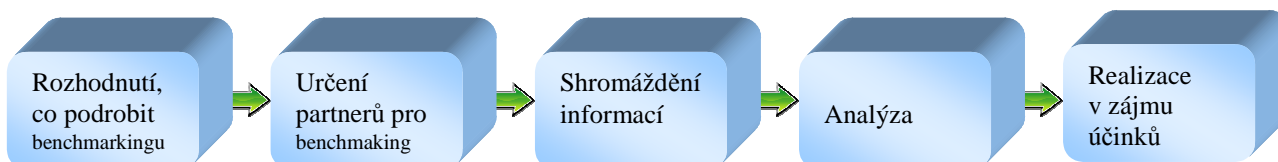
¹ HONUS, Rostislav. Benchmarking ve veřejné správě. 2. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006. 112 s. ISBN 80-239-7326-6.

Proces benchmarkingu

Proces benchmarkingu zahrnuje těchto pět etap (viz Obr. 2.1):

- 1) rozhodnutí, co podrobit metodě benchmarkingu;
- 2) určení partnerů pro benchmarking;
- 3) shromáždění informací;
- 4) analýza;
- 5) realizace v zájmu účinků.

Obr. 2.1 Pět etap benchmarkingu

Zdroj: Přepřacováno viz KARLÖF (1995, str. 56)

ad1) Rozhodnutí, co podrobit benchmarkingu - jde o první akci této metody. Vycházíme z požadavků podniku, respektive zákazníka, týkající se údajů, jež má benchmarking opatřit. Jmenovanou metodou je možné prozkoumat různé stránky podniku, jako např. zboží, služby, postupy, systémy, zaměstnance, náklady, apod. Odlišné bývají také závěrečné úmysly: zvýšení kvality, nová strategie, snížení nákladů, atd.

ad2) Určení partnerů pro benchmarking – nalézt podnik s nejlepšími prokázanými zkušenostmi není zcela jednoduché. I když jde o dobré partnery v benchmarkingu nemusí jít nutně o vynikající podniky ve svém oboru. Důležitá je také realita, aby byl srovnávaný partner co nejvíce srovnatelný s danou podrobovanou organizací.

ad3) Shromáždění informací – zde vyhledáváme a shromažďujeme podstatné kvantitativní a finanční informace a dokumentaci. Díky tomu můžeme jednodušeji porozumět výkonnosti organizace. V této etapě musíme být obzvlášť svědomití a musíme myslet systematicky.

ad4) Analýza – tato etapa klade výrazný důraz na kreativní myšlení a analytické schopnosti. Pod termínem analýza si můžeme představit vymezené detaily, odlišnosti a souvislosti

v souladu se základní provozní orientací. Je také důležité vymezit neporovnatelné a neovlivnitelné činitele, které budou rovněž nepochybně ovlivňovat výsledky analýzy.

ad5) Realizace v zájmu účinků – poslední krok benchmarkingu obsahuje zejména praktické zlepšování, rozvíjení podniku a jeho změna zaměření na výkonnostní chování. Firma si musí stanovit uskutečnitelné cíle, které by měly pomocí benchmarkingu umožnit zdokonalení. Cíle je potřeba vymezit a adaptovat stávající organizační strukturu. Důležité je také obeznámit s cíly zainteresované strany. Dokud není dosaženo naplánovaných výsledků a nezačne se uskutečňovat požadované zlepšení, nelze označit projekt za celkově úspěšný.

2.2.3 Uživatelé vyhodnocení finančního zdraví podniku

Analýza finanční situace podniku slouží celé řadě skupin uživatelů, přičemž každá z těchto skupin má své specifické individuální zájmy, se kterými je spojen určitý typ rozhodovacích úloh. Za uživatele považujeme např. podnikové manažery, akcionáře, věřitele, apod.

Podle osoby, která finanční analýzu provádí, rozeznáváme:

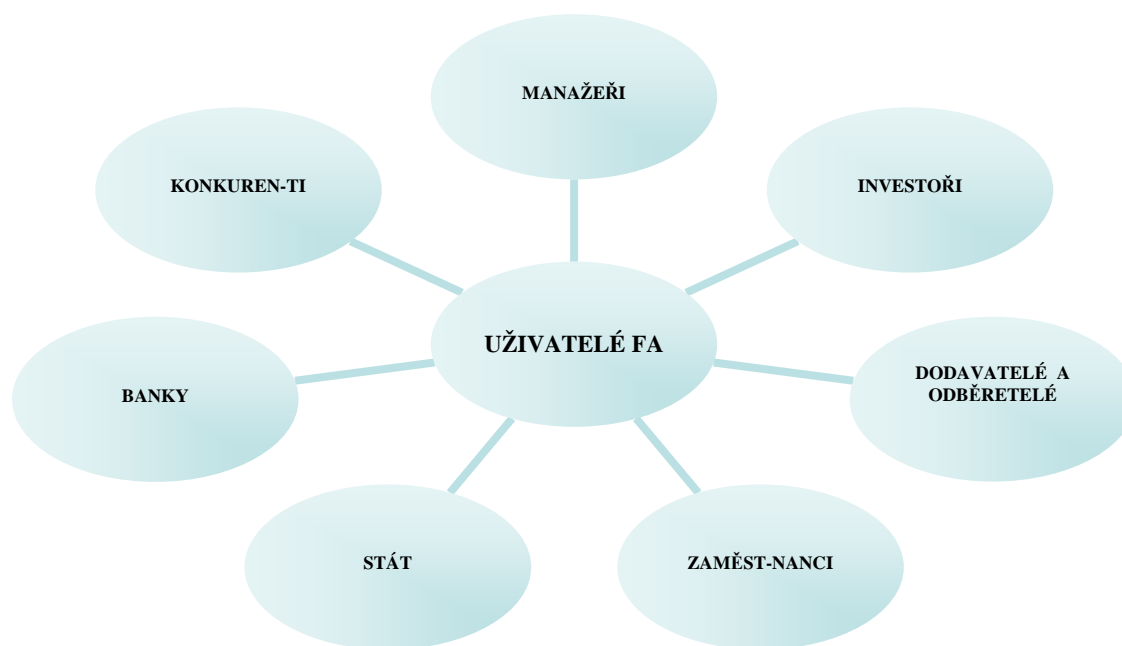
- 1) **Externí finanční analýza** – je realizována nezávislým subjektem, který jako podklad při zjišťování finanční situace firmy užívá veřejně dostupné informace. Jde především o účetní výkazy. Tento subjekt ale nemá možnost získat další důležité informace zevnitř firmy, což může částečně zkreslit zjištěné skutečnosti z této analýzy.
- 2) **Interní finanční analýza** – pod interní finanční analýzou můžeme také rozumět rozbor hospodaření podniku. Analytik má u tohoto druhu rozboru k dispozici detailnější data o podniku. Vnitřní finanční analýza je nedílnou součástí podnikového a finančního řízení, a v neposlední řadě je rovněž výchozím podkladem pro finanční plánování.

Hlavními uživateli účetních informací a finanční analýzy jsou zejména (viz Obrázek 2. 2):

- **Manažeři** – vychází z těchto dat zejména k finančnímu řízení společnosti, jako např. rozhodování o struktuře a výši majetku a zdrojů krytí nebo o rozdělování zisku.

- **Investoři** – jedná se o akcionáře, držitele dluhopisů, věřitele, potencionální investory, apod. Akcionáři se díky těmto informacím přesvědčují, zda své peníze uložili správně a potencionální investoři zjišťují, zda by bylo vhodné do dané firmy vložit peněžní prostředky. Klíčový zájem vlastníka je věnován zejména rentabilitě podniku, z které se dá dále zjistit výše jeho podílu na zisku společnosti. Zároveň se akcionáři zajímají také o tržní hodnotu a likviditu své investice a o stabilitu a rozvoj podniku.
- **Firmy spolupracující v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů** – dodavatelé se zaměřují na oblast solventnosti partnera a jeho způsobilosti dostát svým závazkům. Odběratelé se zaměřují na finanční situaci dodavatele zejména při dlouhodobém obchodním vztahu, aby v případě finančních potíží dodavatele neměli problémy s vlastním zajištěním výroby. Potřebují mít jistotu, že bude jeho dodavatel schopný dostát svým závazkům.
- **Zaměstnanci** – ti mají přirozený zájem na prosperitě, ekonomické a finanční stabilitě svého podniku. Jde jim o jistotu jejich zaměstnání a o mzdové a sociální perspektivy.
- **Stát a jeho orgány** – sbírají data pro státní statistiku, daňovou kontrolu, kontrolu podniků apod.
- **Banky a finanční instituce** – věnují pozornost bonitě firmy při poskytování úvěrů, bankovních záruk, apod.
- **Konkurenti** – zajímají se o výsledky daného podniku pro důvody srovnávání s vlastními výsledky.

Obr. 2.2 Uživatelé finanční analýzy

Zdroj: Vlastní zpracování

2.3 Metody pro zhodnocení finančního zdraví

Existuje velké množství analytických metod, které mohou být teoreticky využity pro zjištění finančního zdraví podniku. Vhodnost použití jednotlivých metod se odvíjí od konkrétních cílů analyzovaného podniku a také podle toho, komu mají získané údaje sloužit.

Informace zjištěné z účetních výkazů je možné zpracovat do mnoha různých ukazatelů finanční analýzy. Pod ukazatelem si můžeme představit číselnou charakteristiku ekonomické činnosti podniku. Nejběžnější jsou tyto ukazatele:

- 1) Stavové ukazatele** – vykazují stav položky v účetních výkazech k určitému datu.
- 2) Tokové ukazatele** – vyjadřují změnu, ke které došlo za určitý časový interval.
- 3) Rozdílové ukazatele** – informují o rozdílu, ke kterému došlo mezi různými položkami účetních výkazů.
- 4) Poměrové ukazatele** – vyjadřují podíl dvou stavových či tokových ukazatelů.

2.3.1 Analýza stavových ukazatelů

Tuto analýzu tvoří jednoduché matematické propočty trendů a procentní vyjádření struktury. Provedení této analýzy představuje výchozí bod pro celou finanční analýzu podniku. Analýzu stavových ukazatelů lze vyjádřit dvěma způsoby:

- 1) **Horizontální způsob** - vyjadřuje změnu v určité položce v procentech nebo indexem. Jednotlivé položky rozvahy jsou porovnány v čase a zjišťuje se, o kolik se daná položka změnila. Změnu vypočítáme jako rozdíl mezi hodnotou z minulého a stávajícího období. Zpracování této analýzy se tedy využívá k zachycení vývojových trendů ve struktuře majetku a kapitálu podniku. Jde o nejčastěji používanou a nejjednodušší metodu při vypracování zpráv o ekonomické situaci firmy.
- 2) **Vertikální způsob** - se zajímá pouze o jedno období, ve kterém zkoumá procentuální rozbor veličin. V této analýze se poměří jednotlivé položky rozvahy k celkovým aktivům respektive pasivům. Díky této metodě můžeme zkoumat reálnou strukturu aktiv a pasiv a roli jednotlivých položek na tvorbě zisku. Výsledkem metody získáme skladbu majetku a kapitálovou strukturu, tedy strukturu zdrojů, ze kterých majetek vznikl.

2.3.2 Analýza rozdílových a tokových ukazatelů

- 1) **Ukazatel čistého pracovního kapitálu** představuje tu část aktiv očištěnou o ty závazky společnosti, které bude nutno v nejbližší době (často do jednoho roku) uhradit, nebo ho můžeme vystihnout jako tu část oběžných aktiv, která je financována dlouhodobými zdroji. „Čistý pracovní kapitál vzhledem ke své dlouhodobosti vytváří jakýsi polštář pro případné výkyvy. Představuje tedy tu část oběžného majetku, která je finančně kryta dlouhodobými zdroji.“¹

¹ KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří. Finanční analýza krok za krokem. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.

Obr. 2.3 Schéma čistého pracovního kapitálu

AKTIVA	PASIVA
Fixní aktiva	Vlastní kapitál + Dlouhodobý cizí kapitál
Oběžná aktiva	Krátkodobý cizí kapitál

↕ Čistý pracovní kapitál

Zdroj: Dluhošová (1997, str. 77)

$$\boxed{\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{Oběžná aktiva} - \text{Krátkodobá pasiva}}^1 \quad (2.1)$$

2) „**Bilanční pravidla**“ charakterizují obecná doporučení, kterými by se mělo finanční vedení řídit při financování firmy, aby byla zabezpečena její dlouhodobá stabilita a finanční zdraví. Existují tato doporučení:

- a) *Zlaté pravidlo financování* – pravidlo radí, aby firma sladila časový horizont trvání majetkových částí s časovým horizontem. Jde tedy o to, aby byl dlouhodobý majetek financován zejména z vlastních či dlouhodobých cizích zdrojů a krátkodobé komponenty majetku z krátkodobých cizích zdrojů.
- b) *Zlaté pravidlo vyrovnaní rizika* – věnuje svou pozornost poměru mezi vlastním a cizím zdrojem financování. Pravidlo doporučuje, aby výše vlastních zdrojů financování přesahovala minimálně výši cizích zdrojů financování.
- c) *Zlaté pari pravidlo* – doporučení se zabývá poměrem mezi dlouhodobým majetkem a vlastním kapitálem. Požaduje, aby byl dlouhodobý majetek uhrazen jen z vlastních zdrojů firmy. Ve skutečnosti není velmi využíváno a neumožňuje využití předností financování dlouhodobým cizím kapitálem.

¹ MRKVIČKA, Josef ; KOLÁŘ, Pavel. Finanční analýza. 2. vyd. Praha: ASPI, 2006. 228 s. ISBN 80-7357-219-2.

2.3.3 Analýza poměrových ukazatelů

Nejoblíbenější a v praxi nejběžněji využívaný nástroj pro vypočítání výsledných hodnot finanční analýzy je analýza poměrových ukazatelů. Tyto poměrové ukazatele popisují vzájemný poměr mezi dvěma či více absolutními ukazateli prostřednictvím jejich podílu. Nesporná výhoda poměrové analýzy si zakládá na rychlosti a velmi nízké nákladnosti zjišťování údajů o finančním zdraví podniku. Zdrojem pro výpočty poměrových ukazatelů jsou účetní výkazy, zejména rozvaha a výkaz zisku a ztráty. Poměrová analýza využívá stavové, rozdílové i tokové ukazatele. Důvodů pro používání právě poměrových ukazatelů, existuje celá řada:

- Dovolují provádět analýzu časového vývoje finančního zdraví podniku (trendová analýza).
- Jsou vhodným prostředkem pro provedení prostorové analýzy, což představuje porovnání více podobných podniků současně.
- Lze je použít jako výchozí poklady pro vytvoření matematických modelů. Pomocí nich je možné popsat závislost mezi jevy, kategorizovat stavy, hodnotit rizika a v neposlední řadě také předvídat budoucí směr, kterým se bude podnik ubírat.

Mezi základní poměrové ukazatele řadíme:

- 1) **Ukazatele rentability.**
- 2) **Ukazatele likvidity.**
- 3) **Ukazatele aktivity.**
- 4) **Ukazatele zadluženosti.**

ad1) Ukazatele rentability (výnosnosti, ziskovosti)

„Rentabilita, resp. výnosnost vloženého kapitálu je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje, dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Je formou vyjádření míry

zisku, ziskovosti, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu.“¹ Ukazatele této skupiny jsou využívány zejména pro hodnocení a komplexní posouzení celkové efektivnosti činnosti a zhodnocení kapitálu vloženého do podniku.

Jako podklad pro vypočítání těchto ukazatelů nám slouží data z rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Všechny ukazatele mají analogickou interpretaci, jelikož udávají, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč jmenovatele, který může být různý. Budou aplikovány následující ukazatele:

- a) **„Rentabilita aktiv** bývá považována za klíčové měřítko rentability, protože poměruje zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání bez ohledu na to, z jakých zdrojů jsou financovány.“²

Čím je hodnota tohoto ukazatele vyšší, tím je situace pro firmu příznivější, tzn., že tím více firma získává z vloženého kapitálu.

$$\text{ROA} = \frac{\text{zisk před zdaněním}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.2)$$

- b) **Produkční síla aktiv** je obecnější ukazatel než rentabilita aktiv. Bývá označován jako hrubá nebo hrubá produkční síla aktiv firmy před odpočtem daní a nákladových úroků. Tento ukazatel je užitečný při porovnání firem s rozdílnými daňovými podmínkami.

$$\text{Produkční síla aktiv} = \frac{\text{EBIT}}{\text{aktiva}} \quad (2.3)$$

- c) **Rentabilita vlastního kapitálu** umožňuje vlastníkům zjistit, jestli jejich investovaný kapitál přináší dodatečný výnos. Pro investora je podstatné, aby byl tento ukazatel vyšší než úroky, které by získal z jiné alternativní formy investování (např. cenné papíry,

¹ GRÜNWALD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. Finanční analýza a plánování. 2. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2004. 197 s. ISBN 80-7079-587-5.

² DLUHOŠOVÁ, Dana; LICHNOVSKÁ, Marie; RICHTAROVÁ, Dagmar. Základy podnikových financí, I. část. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1997. 97 s. ISBN 80-7078-517-9.

³ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

⁴ SYNEK, Miroslav; a kol. Podniková ekonomika. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.

termínovaný vklad). Protože investor nese ve spojitosti s podnikáním určité riziko, hodnota vlastních zdrojů placená v podobě dividendy nebo podílu na zisku je vyšší než hodnota cenných papírů, uhrazená v podobě úroků. Tato skutečnost je velmi důležitá při rozhodování o struktuře kapitálu. Hodnota ukazatele by měla být vyšší než úroková míra cenných papírů garantovaných státem, jinak je podnik odsouzen k zániku. Žádoucí je, aby měl ukazatel v čase rostoucí charakter.

Optimální je, aby hodnota ukazatele byla větší než 0,08.

$$\text{ROE} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{vlastní kapitál}}^1 \quad (2.4)$$

d) Rentabilita tržeb představuje jádro efektivnosti podniku. V případě, že analytik zjistí problémy u tohoto ukazatele, je možné se domnívat, že budou i v ostatních oblastech. Tento ukazatel zobrazuje schopnost firmy dosahovat zisku při dané hladině tržeb. Jestliže je hodnota rentability tržeb nízká, signalizuje to chybné řízení podniku. Vyjadřuje také, kolik Kč čistého zisku připadá na 1 Kč tržeb.

Čím je hodnota ukazatel vyšší, tím větší vlastní zdroje firma vytváří.

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{\text{čistý zisk}}{\text{tržby}}^2 \quad (2.5)$$

ad2) Ukazatele likvidity

Jedna ze základních podmínek úspěšné existence podniku je úhrada svých závazků. Posouzení jejího vývoje, jak minulého, tak budoucího, se zařazuje mezi klíčové charakteristiky finanční analýzy. Podmínkou solventnosti je, aby měl podnik část majetku vázán v peněžní podobě nebo přinejmenším v podobě pohotově přeměnitelné na peněžní prostředky trvalá platební schopnost. Předpokladem solventnosti je likvidita, často také

¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

² SYNEK, Miroslav; a kol. Podniková ekonomika. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.

nazývaná okamžitá platební schopnost. Jako likvidní se označuje podnik, který má k dispozici dostatečnou výši peněžních prostředků.

Ukazatele likvidity poměřují to, čím je možné zaplatit a také tím, co je potřeba zaplatit. Mezi základní ukazatele patří:

- a) **Ukazatel běžné likvidity** vyjadřuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky firmy. Značí to, kolikrát je firma schopna uspokojit své věřitele v situaci, že by proměnila všechna svá aktiva v daném momentu na hotovost. Čím má ukazatel vyšší hodnotu, tím je jistější zachování platební schopnosti podniku.

„Ukazatel je měřítkem budoucí solventnosti podniku a je postačující pro hodnotu vyšší než 1,5.“¹

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}^2 \quad (2.6)$$

- b) **Ukazatel pohotové likvidity** je upraven v čitateli o nejméně likvidní část oběžného majetku - zásoby, proto aby byla splněna hlavní podmínka a to, že všechny oběžný majetek bude v blízkém časové úseku přeměnitelný na hotovost. Pro tento ukazatel je pozitivní rostoucí trend, který by naznačoval zlepšení finančního a platebního stavu.

Doporučená hodnota tohoto ukazatele by měla být v rozmezí od „1,0 až 1,5“³.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{(\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby})}{\text{krátkodobé závazky}}^4 \quad (2.7)$$

¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

² SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

³ KOLEKTIV KATEDRY FINANČÍ. Sbírka příkladů z financí podniku.1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1997. 154 s. ISBN 80-7078-451-2.

⁴ SYNEK, Miroslav; a kol. Podniková ekonomika. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.

- c) **Ukazatel okamžité likvidity** měří schopnost podniku hradit právě splatné peněžní závazky. Jde o nejpřísnější formu ukazatelů likvidity, jelikož měří schopnost firmy uhradit splatné dluhy právě v tento okamžik. Jako okamžitě likvidní prostředky můžeme označit peníze na účtech, peníze v hotovosti, ceniny a obchodovatelné cenné papíry.

Vhodná hodnota by se měla pohybovat v intervalu od „0,9 až 1,1“¹.

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{(\text{peněžní prostředky} + \text{ekvivalenty})}{\text{krátkodobé závazky}} \quad (2.8)$$

ad3) Ukazatele aktivity

Pomocí těchto ukazatelů aktivity podnik zjistí, jak efektivně hospodaří se svými aktivy. Jestliže má podnik ve svém vlastnictví nadměrné množství aktiv, než je účelné, vznikají mu zbytečné náklady a tím i nízký výsledek hospodaření. V případě, že má nedostatečné množství aktiv, pak se musí vzdát mnoha potencionálních podnikatelských příležitostí, čímž by samozřejmě mohl přijít i o potencionální výnosy. Mezi tyto ukazatele můžeme zařadit:

- a) **Obrat celkových aktiv** je komplexní ukazatel, který vyměřuje efektivnost využívání celkových aktiv. Oznamuje, kolikrát se celková aktiva obrátí za rok.

Jestliže se ohlédneme od odvětví nebo sektoru, ve kterém podnik pracuje, lze říci, že obrat aktiv by měl být přinejmenším na úrovni hodnoty 1.

$$\text{Obrat celkových aktiv} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{aktiva}} \quad (2.9)$$

- b) **Obrat zásob** někdy nazýván jako ukazatel intenzity využití zásob, nám udává sílu využití zásob ve sledovaném období (zpravidla jeden rok), tzn. kolikrát je každá položka zásob

¹ KOLEKTIV KATEDRY FINANCÍ. Sbírka příkladů z financí podniku. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1997. 154 s. ISBN 80-7078-451-2.

² NEJEZCHLEBA, Miroslav. Jak sestavovat a číst finanční a hospodářské rozborů podniku. 1. vyd. Ostrava: ASK, 1994. 68 s. ISBN 80-85798-17-4.

³ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

podniku v průběhu sledovaného období prodána a znovu uskladněna. Zásoby podniku by měly mít takovou tendenci, aby zajišťovaly plynulý chod podniku, avšak nevázaly nadbytečnou výši kapitálu.

Obecně lze říci, že čím je výsledná hodnota vyšší, tím lépe.

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{roční tržby}}{\text{zásoby}} \quad (2.10)$$

- c) **Doba obratu zásob** udává, kolik dnů v roce jsou oběžná aktiva vázána v podobě zásob než jsou spotřebována. Udržování většího množství než je nezbytné, je velmi nákladné. Vyvolává to vyšší náklady na skladování a v podstatě tak plýtváme peněžními prostředky, které jsou v zásobách umrtveny a musí být proto doplňovány z často drahých, cizích zdrojů. Z tohoto důvodu je významné zachovávat stav zásob na výši, která zajistí nepřetržitý odbyt a zásobování podniku.

Obecně platí, že čím je doba obratu zásob kratší, tím lépe pro podnik.

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\left(\frac{\text{tržby}}{360} \right)} \quad (2.11)$$

- d) **Doba obratu pohledávek**, neboli průměrná doba inkasa nám říká, jak dlouho, neboli kolik dní v roce, se majetek podniku vyskytuje v podobě pohledávek. Stanovuje dobu, po kterou musí v průměru podnik čekat, než obdrží platby za prodané zboží. Pokles ukazatele můžeme označit jako kladnou tendenci, což značí vyšší efektivnost při vymáhání pohledávek za odběrateli a rychlejší transformaci pohledávek na peněžní prostředky.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\left(\frac{\text{tržby}}{360} \right)} \quad (2.12)$$

¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

² GRÜNWARD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. Finanční analýza a plánování. 2. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2004. 197 s. ISBN 80-7079-587-5.

- e) **Doba obratu krátkodobých závazků** stanovuje ve vyjádření dnů dobu, která v průměru uplyne mezi nákupem majetku či služeb a jejich úhradou. Jde o velmi často sledovaný ukazatel, jelikož nákupem na obchodní úvěr podnik po určitou dobu zadržuje a využívá peněžní prostředky k uspokojování vlastních potřeb.

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky}}{\left(\frac{\text{roční tržby}}{360} \right)}^2 \quad (2.13)$$

ad4) Ukazatele zadluženosti

Zadluženost podniku v podstatě znamená, že firma využívá k financování své činnosti cizích zdrojů. Jejich používání má vliv především na výnosnost kapitálu a riziko podnikání. Na financování podnikových aktiv se proto podílí jak vlastní, tak cizí kapitál. Nejdůležitějším důvodem k financování cizími zdroji je relativně nižší cena v porovnání s vlastními zdroji. Příčinou levnějších cizích zdrojů je realita, že cizí kapitál s sebou přináší tzv. daňový štít. Proto běžně řeší management firmy, jakou by měl zvolit optimální kapitálovou strukturu. Mezi základní ukazatele zadluženosti řadíme:

- a) **Ukazatel celkové zadluženosti** neboli ukazatel věřitelského rizika udává, v jakém objemu je majetek podniku pokryt cizími zdroji. Vyšší hodnota tohoto ukazatele znamená vyšší riziko především pro současné a budoucí věřitele (tzv. věřitelské riziko). Proto věřitelé dávají přednost nízkým hodnotám tohoto ukazatele. V opačném případě vlastníci firmy upřednostňují vyšší zadlužení než věřitelé.

Optimálně hodnota tohoto ukazatele by měla převyšovat 0,5.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{celková aktiva}}^3 \quad (2.14)$$

¹ GRÜNWARD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. Finanční analýza a plánování. 2. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2004. 197 s. ISBN 80-7079-587-5.

² STROUHAL, Jiří. Finanční řízení firmy v příkladech. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. 178 s. ISBN 80-251-0913-5.

³ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

- b) **Ukazatel zadluženosti** má totožnou vypovídací schopnost jako ukazatel celková zadluženost. Oba tyto ukazatele rostou s tím, jak roste výše závazků ve finanční struktuře podniku.

„Hodnota ukazatele by se měla pohybovat do 100 %, vyšší hodnota je možná jen dočasně.“¹ Trvale vyšší hodnotu si mohou dovolit pouze podniky se stálými a jistými příjmy.

$$\text{Koeficient zadluženosti} = \frac{\text{cizí kapitál}}{\text{vlastní kapitál}}^2 \quad (2.15)$$

- c) **Ukazatel úrokové krytí** informuje o tom, kolikrát převyšuje zisk placené úroky, popřípadě vypovídá o schopnosti podniku získat dostatečný příjem na hrazení úroků.

„Prahovou hodnotou je číslo 1, cílová hodnota by měla být podstatně vyšší.“³

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{úroky}}^4 \quad (2.16)$$

- d) **„Ukazatel úrokového zatížení** vyjadřuje, jakou část celkového vytvořeného efektu odčerpávají úroky.“⁵ Pokud má firma dlouhodobě nízkou hodnotu tohoto ukazatele, může si dovolit vyšší podíl cizích zdrojů.

Aby se firma nedostala do těžkostí, mělo by být dlouhodobě úrokové zatížení nižší než 100 %.

¹ KOLEKTIV KATEDRY FINANČÍ. Sbírka příkladů z financí podniku. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1997. 154 s. ISBN 80-7078-451-2.

² SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

³ SYNEK, Miroslav. Manažerská ekonomika. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.

⁴ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

⁵ DLUHOŠOVÁ, Dana; LICHNOVSKÁ, Marie; RICHTAROVÁ, Dagmar. Základy podnikových financí, I. část. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1997. 97 s. ISBN 80-7078-517-9.

$$\boxed{\text{Ukazatel úrokového zatížení} = \frac{\text{úrok}}{\text{zisk před zdaněním a úroky}}^1} \quad (2.17)$$

2.3.4 Analýza soustav ukazatelů

Základní nevýhodou výše zmíněných (poměrových a rozdílových ukazatelů) je, že jednotlivé ukazatele mají samy o sobě omezenou vypovídací schopnost. Tyto ukazatele charakterizují pouze určitý úsek činnosti podniku. Proto se pro posouzení celkové finanční situace vytvořily soustavy ukazatelů.

Jedná se o modely, které zpřehledňují a shrnují výsledky finanční analýzy firmy do jednoho jediného komplexního čísla zdraví firmy. Po porovnání tohoto konkrétního čísla s doporučenými hodnotami se může finanční analytik velmi snadno dozvědět, v jaké situaci se podnik nachází.

Díky většímu počtu ukazatelů v modelu se naskýtá detailnější zobrazení finanční a ekonomické situace podniku. Rozlišujeme tyto soustavy ukazatelů:

- 1) **Soustavy hierarchicky uspořádaných ukazatelů** – charakteristickým vzorem jsou pyramidové soustavy, „které slouží k identifikaci logických a ekonomických vazeb mezi ukazateli a jejich rozkladem.“²
- 2) **Účelové výběry ukazatelů** – tyto typy ukazatelů jsou seskládány na základě komparativních – analytických či matematicko – statistických metod. Účelem je sestavení takových výběrů, které by dokázaly kvalitativně diagnostikovat finanční zdraví firmy. Účelové výběry ukazatelů dále můžeme členit na:
 - a) **Bonitní modely** – odpovídají na otázku, jestli jde o dobrou či nebo špatnou firmu. Bývají často založeny na teoretických poznatcích.
 - b) **Bankrotní modely** - odpovídají na otázku, jestli podnik do nějaké doby zbankrotuje.

¹ NEJEZCHLEBA, Miroslav. Jak sestavovat a číst finanční a hospodářské rozborů podniku. 1. vyd. Ostrava: ASK, 1994. 68 s. ISBN 80-85798-17-4.

² SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

2.3.4.1 Bonitní modely

Podstata těchto modelů je závislá na množství údajů o výsledcích v daném odvětví. Když nejsou tyto informace k dispozici, pracuje se s údaji o firmách v dostupné databázi, které jsou po vyhodnocení pokládány za oborové hodnoty.

Tyto modely se snaží pomocí jednoho syntetického ukazatele vyjádřit finanční situaci firmy. Nejpoužívanějším bonitním modelem je Kralickuv rychlý test.

Kralickuv rychlý test

Tento model, často nazývaný jen „rychlý test“, byl navržen v roce 1990 P. Kralickem. „Model poskytuje rychlou možnost, s poměrně dobrou vypovídací schopností „oklasifikovat“ analyzovanou firmu.“¹ Autor doporučuje čtyři ukazatele, z jejichž výsledků přiděluje firmě body:

- 1) Kvóta vlastního kapitálu – ukazatel nám ukazuje kapitálovou sílu podniku a podává nám informace o tom, jestli se vyskytuje ve společnosti nadměrné množství dluhů. Vypovídá, do jaké míry je podnik schopen pokrýt své potřeby vlastním kapitálem.

$$\text{Kvóta vlastního kapitálu} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}} \quad (2.18)$$

- 2) Doba splácení dluhu z CF – ukazuje, za jak dlouhý časový interval je firma schopna uhradit své dluhy.

$$\text{Doba splácení dluhu z CF} = \frac{(\text{cizí kapitál} - \text{krátkodobý finanční majetek})}{\text{bilanční cash flow}} \quad (2.19)$$

¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

² SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

³ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

Pomocí obou těchto ukazatelů můžeme zjistit finanční stabilitu podniku a jejich reciproční hodnota vypovídá o solventnosti podniku.

3) Cash flow v tržbách

$$\text{Cash flow v \% tržeb} = \frac{\text{cash flow}^1}{\text{tržby}} \quad (2.20)$$

4) Rentabilita aktiv – ukazuje celkovou výdělečnou schopnost firmy.

$$\text{ROA} = \frac{\text{zisk před zdaněním}^2}{\text{celková aktiva}} \quad (2.21)$$

Po vypočítání každého z těchto výše jmenovaných čtyř ukazatelů se přidělí firmě body podle následující tabulky. Poté se stanoví výsledná známka, kterou dostaneme prostým aritmetickým průměrem bodů za jednotlivé ukazatele.

Tab. 2.2 Kralickův test – stupnice hodnocení ukazatelů

<i>Ukazatel</i>	<i>Výborně</i>	<i>Velmi dobře</i>	<i>Dobře</i>	<i>Špatně</i>	<i>Ohrožení</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Kvóta vlastního kapitálu	> 30%	> 20%	> 10%	> 0%	negativní
Doba splácení dluhu z CF	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	< 12 let	> 30 let
Cash flow v tržbách	> 10%	> 8%	> 5 %	> 0%	negativní
ROA	> 15%	> 12%	> 8%	> 0%	negativní

Zdroj: Viz Kislingerová (2005, str. 77)

2.3.4.2 Bankrotní modely

Bankrotní modely poskytují informace o tom, jestli firmě hrozí v blízkém časovém intervalu bankrot. Usnadňují identifikovat nepříznivé sklony a na bázi toho můžeme navrhnout a realizovat různá opatření dříve, než dojde ke krizové situaci. Představují určité systémy

¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

² SYNEK, Miroslav; a kol. Podniková ekonomika. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.

včasné výstrahy, jelikož se díky nim indikuje případné ohrožení společnosti. K nejběžněji používaným bankrotním modelům patří indexy IN.

Indexy IN

Soustavu těchto ukazatelů vypracovali Inka a Ivan Neumaierovi a jejich úlohou je hodnocení finančního zdraví českých podniků. Autoři sestavili čtyři indexy IN:

- 1) *IN95* - v roce 1995 vznikl první model nazývaný IN95. Tento index využívá české účetní výkazy a zároveň zahrnuje zvláštnosti ekonomické situace v České republice. Váhy jednotlivých ukazatelů byly vytvořeny pro jednotlivá odvětví podle OKEČ, což pomohlo specifikovat určité odlišnosti v odvětvích. Úspěšnost kvalitních výsledků tohoto ukazatele by měla přesahovat 70%.
- 2) *IN99* - je zaměřen především na vlastníka. Tento ukazatel využívá váhy použité v indexu IN95 platné pro ekonomiku ČR a upravuje je. Současně využívá ukazatele ekonomického zisku (EVA). Tento ukazatel umí vystihnout situaci podniku s úspěšností větší než 85%.
- 3) *IN01* – vznikl propojením obou předchozích ukazatelů. „Vznikl diskriminační analýzou vzorku 1915 podniků z průmyslu, rozdělených na skupinu 583 podniků tvořících hodnotu, skupinu 503 podniků v bankrotu nebo těsně před bankrotem a 829 ostatních podniků.“¹

$$IN01 = 0,13*A + 0,04*B + 3,97*C + 0,21*D + 0,09*E^2 \quad (2.24)$$

kde: A = aktiva/cizí kapitál

B = EBIT/nákladové úroky

C = EBIT/celková aktiva

D = celkové výnosy/celková aktiva

E = oběžná aktiva/krátkodobé závazky a úvěry³

¹ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

² SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

³ SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

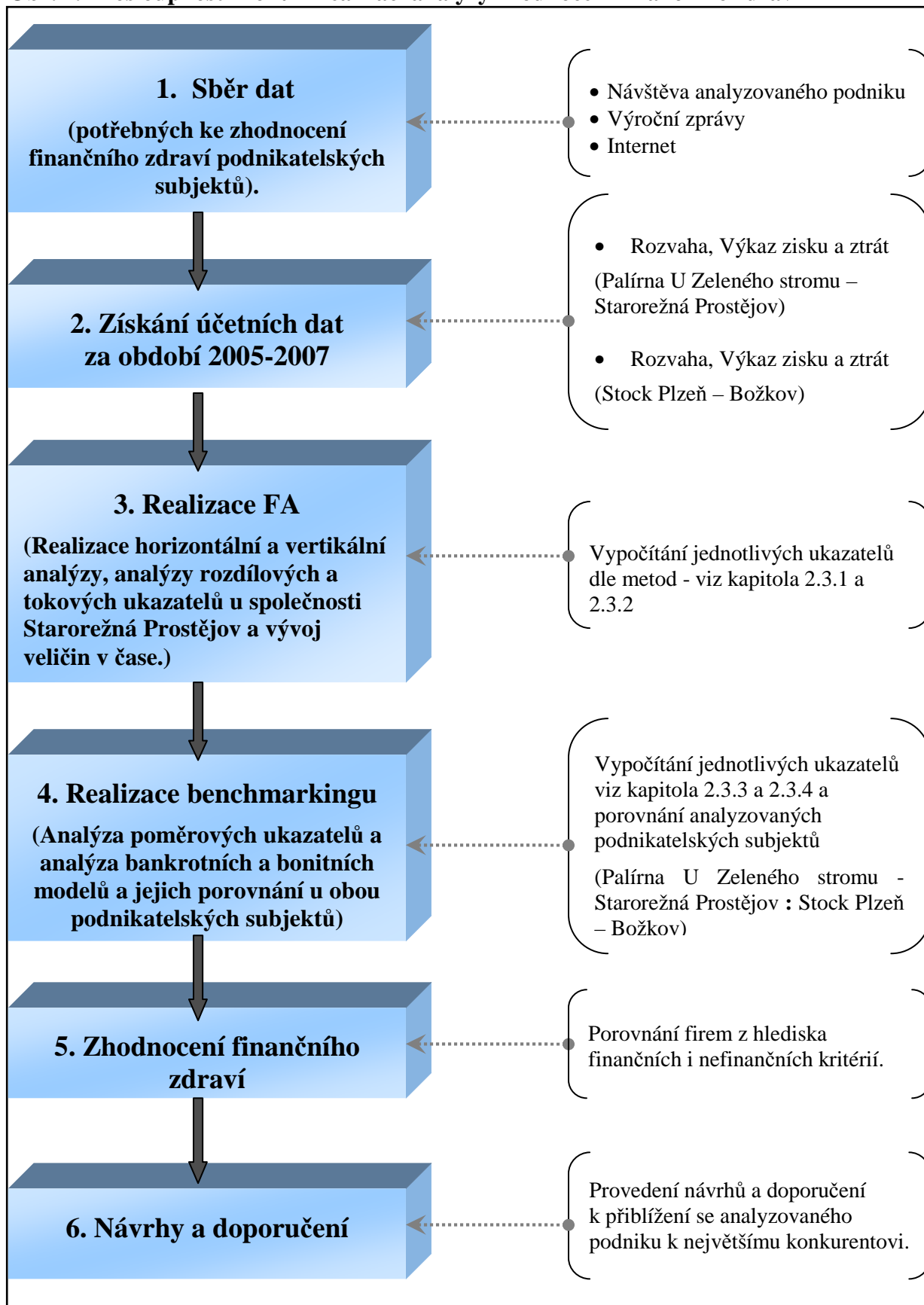
Výsledné hodnoty ukazatele můžeme rozlišit podle daných kritérií. V případě, že hodnota převyšuje 1,77, dosahuje podnik kladného ekonomického zisku. V tzv. šedé zóně se vyskytuje firma, pokud se její hodnota pohybuje v rozmezí od 0,75 až 1,77. Ty podniky, které mají hodnotu indexu menší jak 0,75, označujeme jako společnost, která spěje k bankrotu.

4) *IN05* – byl vytvořen jako poslední a představuje aktualizaci indexu *IN01*.

2.4 Postup a použitá metodika pro hodnocení finančního zdraví

Prostřednictvím této kapitoly je zobrazen a výstižně popsán postup na následujícím Obr. 2.4, který bude následně uplatněn v aplikační části. Nejprve bude provedeno zhodnocení finančního zdraví podniku Palírny u Zeleného stromu - Starorežné Prostějov a následně bude pomocí metody benchmarking realizováno porovnání s výsledky ukazatelů finančního zdraví nejlepšího podniku v odvětví, dle OKEČ 15. 9 – výroba nápojů, Stock Plzeň – Božkov.

Obr. 2.4 Posloupnost kroků k realizaci analýzy zhodnocení finančního zdraví

Zdroj: Vlastní zpracování

3. APLIKAČNÍ ČÁST

3.1 Charakteristika podniku

Palírna u Zeleného stromu - Starorežná Prostějov je jedna z největších likérek v České republice. Současná vysokokapacitní výroba lihovin navazuje na bohatou historii výroby alkoholu v Prostějově. V letošním roce oslaví společnost 490. výročí svého vzniku.

Hlavním předmětem podnikání je zejména výroba lihovin, nízkoalkoholických nápojů a stáčení vín. Firma se také zabývá koupí zboží za účelem dalšího prodeje a v neposlední řadě provozuje ubytovací služby.

Produkce firmy přesáhla v loňském roce 57 000 hl lihovin. I když se její produkce zvýšila oproti loňskému roku o necelých 10%, ani tak si neudržela druhé místo na trhu v ČR (vyšší výrobou se může pyšnit likérka STOCK Plzeň s. r. o. a Drinks Union). Také v prodeji se nachází mezi likérkami na předním místě. Díky tomuto zjištění mohu provést benchmarking, tedy porovnat analyzovanou společnost se špičkovým podnikem v totožném odvětví.

Výrobní portfolio podniku zahrnuje na 79 druhů lihovin. Mezi ně patří vodky, likéry a ovocné pálenky. Nosným programem firmy je produkce vodky, kterou firma dodává do obchodů v 11-ti různých druzích. V současné době společnost zaměstnává 108 lidí.

3.1.1 Historie firmy

Nejdůležitější události, které ovlivnily činnost firmy od jejího založení, jsou uvedeny v následující tabulce 3.1.

Tab. 3.1 Významné mezníky společnosti

1518	Bylo uděleno pánem Vilémem z Pernštejna vyráběti slad, vařiti pivo a páliťi kořalku domu U Zelného stromu.
1843	Byl dům prodán panu Jakubu Vojáčkovi, který zavedl do výroby prostějovské režné novou techniku destilačních aparatur.
1920	Dům byl opět prodán, a to Družstevnímu podniku hostinských, kteří pokračovali ve výrobě lihovin.
1992	Došlo k privatizaci provozu formou přímého prodeje komanditní společnosti Starorežná Prostějov.
2002	Firma získala certifikaci dle normy ISO 9001:2000.
2007	Se uskutečnila transformace z komanditní společnosti na akciovou společnost.

Zdroj: Interní dokumenty podniku

3.1.2 Sortiment společnosti

Její produkce zahrnuje více než 79 druhů lihovin v různých baleních od 0,02 až 6 litrů, 5 druhů nealkoholických nápojů a 8 druhů vína.

Základem sortimentu je zejména výroba vodky. Do spotřebitelské sítě dodává společnost celkem 11 druhů různých typů vodek. K nejznámější patří Hanácká voda 40%, první značková vodka v České republice, která je neustálým předmětem zájmu zahraničních importérů. Mezi další oblíbené výrobky patří emulzní, krémové likéry. Nejznámějším je MISSIS cream, který se vyrábí ve 4 druzích a dále Fernet a Višně v čokoládě.

Tradiční výrobek představuje Prostějovská Starorežná 40%, která nese jméno podle výrobce, a také Prostějovská Režná 35%. Tyto lihoviny jsou vyráběny podle prastaré receptury tradiční technologií pocházející z druhé poloviny 17. století.

V kategorii ovocných destilátů figuruje firma na trhu zejména s těmito lihovinami – Slivovice, Hruškovice nebo Meruňkovice, které nejsou dolihovány a jedná se o čisté destiláty.

Podnik vyrábí rovněž hořké bylinné likéry. Nejznámější je Stomach Elixír a Stomach Bitter, jenž obsahují výtažky 24 bylin, koření a semena. První ze jmenovaných získal svou kvalitou známku Czech Made.

Stálý odbyt mají lihoviny jako Absinth, Tuzemský, Meruňka, Chalupářská a Pepermintový likér.

V posledním roce byla uvedena na trh řada lihovin MOON SHINE, ve formě čisté vodky a ochuzených směsí této vodky, jako je Absinth, Taurin, Jablko nebo Višeň.

Vyráběné nealkoholické nápoje představuje citrónový koncentrát Citrona, vyráběný ze základu dováženého z Řecka, vysoce syčené limonády s názvem TOMI BUBLE, které jsou vyráběny v této společnosti na základě licenční smlouvy.

Koncem roku 2001 byla zahájena výroba – stáčení dovozových vín. Z počátku se jednalo jen o Veltlínské zelené – dovážené z Rakouska a o červené víno GAME, dovážené z Makedonie. V průběhu roku 2003 byly dovezeny dva druhy červených vín z Makedonie, a to Rulandské Modré a Merlot. V první polovině roku 2004 bylo dovezeno z Makedonie a Chile další červené víno – Cabernet Sauvignon. V roce 2005 byl sortiment vín rozšířen o červené víno Frankovka a bílé Müller Thurgau. V roce 2006 byla škála vín ještě rozšířena o Svatovavřínecké a Cabernet Sauvignon z Makedonie.

3.1.3 Organizační struktura společnosti

Nejvyšší organizační strukturu na základě Zákona č. 513, 1991 Sb. (Obchodní zákoník) společenské smlouvy a Organizačního řádu akciové společnosti tvoří valná hromada, představenstvo a dozorčí rada. Valná hromada je nejvyšším orgánem společnosti. Valná hromada jmenuje ředitele a deleguje na něj práva a povinnosti. Dále může udělit svému členovi nebo pracovníkovi společnosti prokuru. Statutárním orgánem společnosti, který je oprávněn jednat jménem společnosti je představenstvo. Za předsedu jednají navenek jménem společnosti vždy dva členové představenstva společně. Písemné právní úkony, které činí

jménem společnosti, podepisují společně dva členové představenstva tak, že k obchodními firmě společnosti připojí své podpisy. Kompletní organizační struktura je uvedena v příloze č. 3.

3.2 Zhodnocení finančního zdraví

Tato část vychází z kapitoly 2.4, kde je vymezen postup a použitá metodika pro zhodnocení finančního zdraví Palírny U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov, dále jen Starorežná Prostějov. Výsledky finanční analýzy budou porovnány v čase a zároveň s výsledky největšího konkurenta v odvětví lihovin, a to s firmou Stock Plzeň – Božkov, dále jen Stock Plzeň. Bližší charakteristika tohoto konkurenta je uvedena v příloze č. 4.

Pro výpočet ukazatelů finančního zdraví a jejich rozboru byly použity účetní výkazy z jednotlivých výročních zpráv obou podniků za období let 2005 - 2007.

První dvě podkapitoly (3.2.1 a 3.2.2) vychází z teoretického podkladu zobrazeného v grafické podobě v oddíle 2.4, konkrétně jde o 3. krok nazvaný Realizace finanční analýzy. Následují dvě podkapitoly (3.2.2 a 3.2.4) navazují na 4. krok tohoto grafického zobrazení, kdy budou jednotlivé ukazatele porovnány nejen v čase, ale i se špičkou v odvětví výroby lihovin.

3.2.1 Analýza stavových ukazatelů

Horizontální a vertikální rozbor účetních výkazů představuje základní stavební kámen pro zhodnocení finančního zdraví. Prostřednictvím těchto metod je možné rozpoznat relace, které se týkají absolutních údajů z účetních výkazů. Horizontální analýza sleduje vývoj veličin v čase vztahující se k předešlým létům. Oproti tomu vertikální rozbor nás informuje o vývoji podílu jednotlivých položek účetních výkazů k bilanční sumě.

1) Horizontální analýza

Nejprve se zaměřím na aktivní stranu účetního výkazu rozvaha a poté se budu orientovat na stranu pasiv.

V účetním výkazu rozvaha došlo v obou obdobích k poklesu výše bilanční sumy. Na přelomu let **2005/2006** poklesla bilanční suma o nepatrné 3,5 %, ovšem v absolutní výši jde o 10 937 000 Kč. Tento negativní jev je na straně aktiv zapříčiněn třemi fakty. První důležitou skutečností je snížení výše dlouhodobého hmotného majetku o 38,4 %, v absolutní hodnotě jde o 209 000 Kč. Na tomto poklesu se největší mírou podílí samostatné movité věci a soubory movitých věcí, které poklesly o 1 318 000 Kč, tj. o – 12,5 %, což je způsobeno vyřazením již odepsané stáčecí linky. Druhým ovlivňujícím faktem mající vliv na pokles celkových aktiv představuje zmenšení dlouhodobého finančního majetku, jehož výše se snížila o 14,0 % a absolutní hodnota o 4 087 000 Kč. Na tuto skutečnost mělo výrazný vliv zrušení rozvahové položky Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem, což je zapříčiněno prodejem akcií podniku Aromka Brno a. s., která představuje jednoho z dodavatelů surovin. Třetím faktem, zmenšením výše krátkodobých pohledávek, jejichž hodnota poklesla o necelých 11,0%, v absolutní výši o 17 162 000 Kč. Toto je ovlivněno všemi položkami krátkodobých pohledávek a s největší mírou tzv. jinými pohledávkami, jejichž výše se snížila o necelých 96,0 %, v absolutní výši o 46 000 Kč. Viníkem toho je zejména ekonomické přehodnocení pohledávek splatných po 31. 12. 2004. V této souvislosti byla vytvořena opravná položka k pohledávkám ve výši 77 000 Kč.

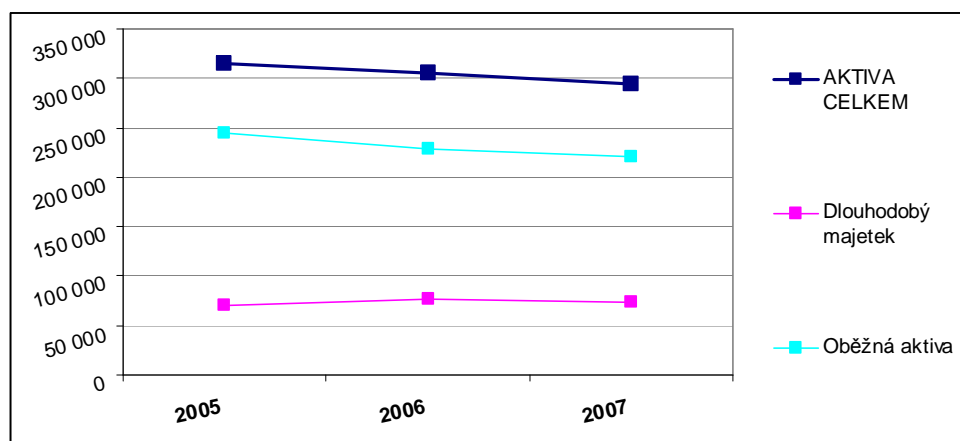
Analýza aktiv v letech **2006/2007** vykazuje, jak již bylo zmíněno výše, rovněž pokles celkové bilanční sumy. Toto snížení má totožnou výši jako v předešlém období o 3,5 %, v absolutní hodnotě to představuje 10 674 000 Kč. V tomto období dlouhodobý nehmotný majetek klesl o 335 000 Kč, v procentech o 100,0 %. Vliv na tento jev má zejména snížení rozvahové položky software a ocenitelná práva na nulu, tedy o celých 100,0 %. Důvodem poklesu ocenitelných práv je zapříčiněno postupným odpisem a ukončením práv zakoupených k televizním a radiovým spotům. V nižší míře než dlouhodobý nehmotný majetek poklesl rovněž dlouhodobý hmotný majetek o 5,2 %. Argumentem tohoto snížení je postupné odepsání všech položek nacházejících se v této skupině majetku. Hodnota oběžných aktiv se taktéž zmenšila o 8 150 000 Kč. Nejvíce se v poklesu oběžného majetku projevilo snížení krátkodobých pohledávek, což je rovněž zaviněno tvorbou opravných položek k pohledávkám.

Vývoj aktiv je zobrazen v následující tabulce 3.1 Horizontální analýza aktiv a grafu 3.1.

Tab. 3.1 Horizontální analýza aktiv

Položky rozvahy	Změna 2005/2006		Změna 2006/2007	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
AKTIVA CELKEM	- 10 937	-3,5%	- 10 674	-3,5%
Dlouhodobý majetek	5 235	7,4%	-2 539	-3,3%
Dlouhodobý nehmotný majetek	-209	-38,4%	-335	-100,0%
Dlouhodobý hmotný majetek	9 531	23,2%	-2 621	-5,2%
Dlouhodobý finanční majetek	-4 087	-14,0%	417	1,7%
Oběžná aktiva	-15 992	-6,5%	-8 150	-3,6%
Zásoby	-1 575	-2,0%	473	0,6%
Krátkodobé pohledávky	-17 162	-10,9%	-9 159	-6,6%
Krátkodobý finanční majetek	2 745	31,6%	536	4,7%
Časové rozlišení	212	64,0%	15	10,4%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3.1 Horizontální analýza aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování

Na straně pasiv lze spatřit rovněž pokles výše bilanční sumy v obou poměřovaných obdobích. V přelomu let **2005/2006** se celková pasiva snížila rovněž o 3,5 %. Podílely se na tom z podstatné míry spíše cizí zdroje podniku, jež se snížily o 9 252 000 Kč, tj. o 3,9 %. Zásadní roli zde sehrály dlouhodobé závazky, bankovní úvěry a výpomoci a výdaje příštích období. V případě dlouhodobých závazků jde o splacení části odloženého daňového závazku a jeho snížení o necelých 20,0 %. Příčinou poklesu výše bankovních úvěrů je vysvětlením splacení jak krátkodobého (-15,5 %), tak dlouhodobého bankovního úvěru (29,9 %), což je považováno za žádoucí jev. Nemalý vliv na celkový pokles má také snížení výdajů příštích období o 3 350 000 Kč.

V následujícím období **2006/2007** je situace obdobná, došlo rovněž k poklesu celkové bilanční sumy pasiv o 3,5 % (-10 674 000 Kč). Ovšem hlavní podíl na tom nemá jen cizí kapitál, ale účastní se toho i vlastní zdroje. Vysvětlením této situace je transformace z komanditní společnosti na akciovou a s tím spojené patřičné náležitosti týkající se podmínek pro založení akciové společnosti. Podnik musel zvýšit základní kapitál na 60 000 000 Kč, jehož výši si určil ve společenské smlouvě. Aby podnik splnil tuto podmínku, převedl ke stávajícímu základnímu kapitálu kapitálové fondy a část nerozděleného zisku. Kapitálové fondy byly tedy rozpuštěny na nulovou úroveň a 50,4 % nerozděleného zisku minulých let bylo přiřčeno k základnímu kapitálu. Podstatným pozitivem v tomto období je skutečnost, že podniku se podařilo navýšit svůj zisk o 267,2 %. Původcem tohoto velmi kladného jevu je rozšíření exportu do třetích zemí. Výše cizích zdrojů poklesla ve větší míře oproti minulému období (o 10,1 %). Snížily se především rezervy a bankovní úvěry a výpomoci. Rezervy byly rozpuštěny o více než 50,0 % a u bankovních úvěrů došlo tak jako v minulém období k úhradě, tentokrát poklesly o 31,5 %, v absolutní výši o 15 421 000 Kč.

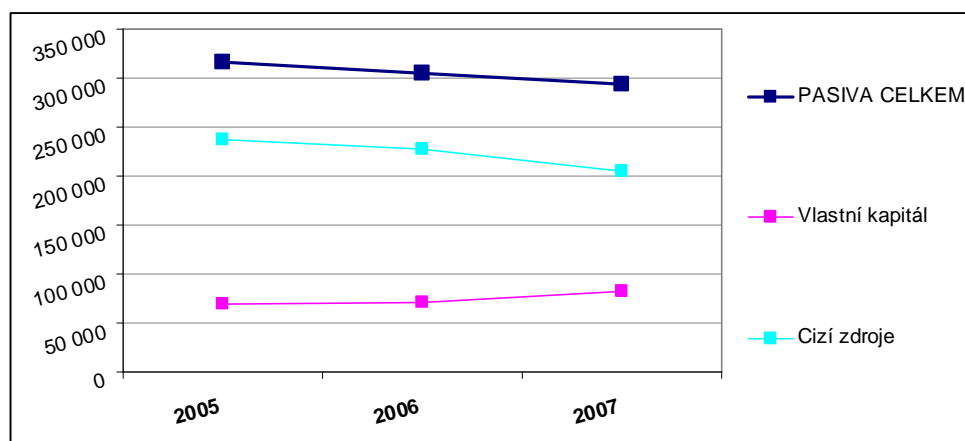
Podrobně o vývoji pasiv informuje následující tab. 3.2 Horizontální analýza pasiv a graf 3.2.

Tab. 3.2 Horizontální analýza pasiv

Položky rozvahy	Změna 2005/2006		Změna 2006/2007	
	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
PASIVA CELKEM	-10973	-3,5%	-10 674	-3,5%
Vlastní kapitál	1629	2,3%	11 130	15,6%
Základní kapitál	0	0,0%	42 400	240,9%
Kapitálové fondy	0	0,0%	-21 796	-123,1%
Rezervní fondy, nedělitelný fond, ..	14	3,3%	29	6,7%
Výsledek hospodaření minulých let	2 463	8,1%	-16 635	-50,4%
Cizí zdroje	-9 252	-3,9%	-23 016	-10,1%
Rezervy	220	14,3%	-937	-53,3%
Dlouhodobé závazky	-192	-19,7%	338	43,1%
Krátkodobé závazky	1 213	0,7%	-6 996	-4,0%
Bankovní úvěry a výpomoci	-10 493	-17,7%	-15 421	-31,5%
Časové rozlišení	-3 350	-37,9%	1 212	22,1%

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf 3.2 Horizontální analýza pasiv

Zdroj: Vlastní zpracování

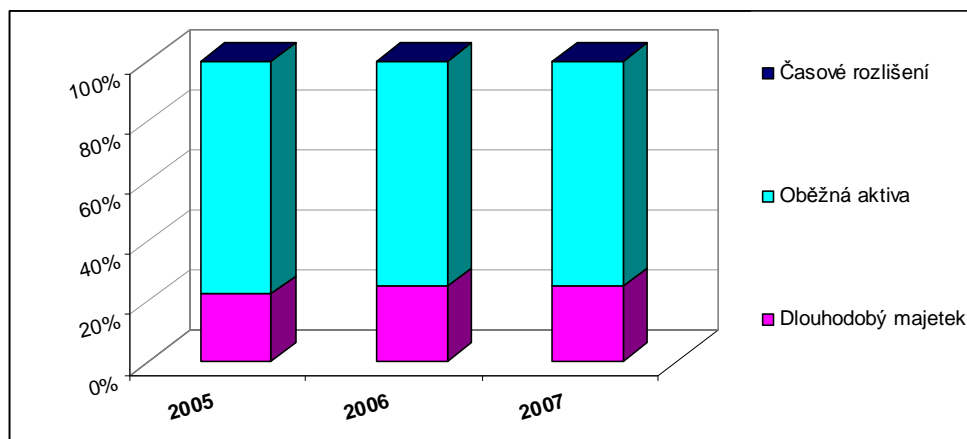
2) Vertikální analýza

Účelem vertikální analýzy je zjištění, jaký procentní podíl zaujímají jednotlivé položky rozvahy na celkové bilanční sumě. Postup bude obdobný jako u horizontální analýzy, kdy se nejprve zaměřím na aktivní stranu rozvahy a poté bude následovat pasivní strana rozvahy.

a) Struktura aktiv

Na následujícím grafu 3.3 je možné pozorovat, že na struktuře celkových aktiv se podílí v nadměrné míře oběžná aktiva, která se pohybují v rozmezí 74,79 až 77,4%. Je možné spatřit jejich klesající trend, který bude osvětlen níže. Naopak dlouhodobý majetek neustále zvyšuje svoje procentuální zastoupení a od roku 2006 představuje více jak čtvrtinový podíl na celkových aktivech. U časového rozlišení dochází k poklesu v roce 2006 a v následujícím roce 2007 zůstává tato výše nezměněna, ovšem jejich podíl je ve srovnání s předešlými položkami nepatrný.

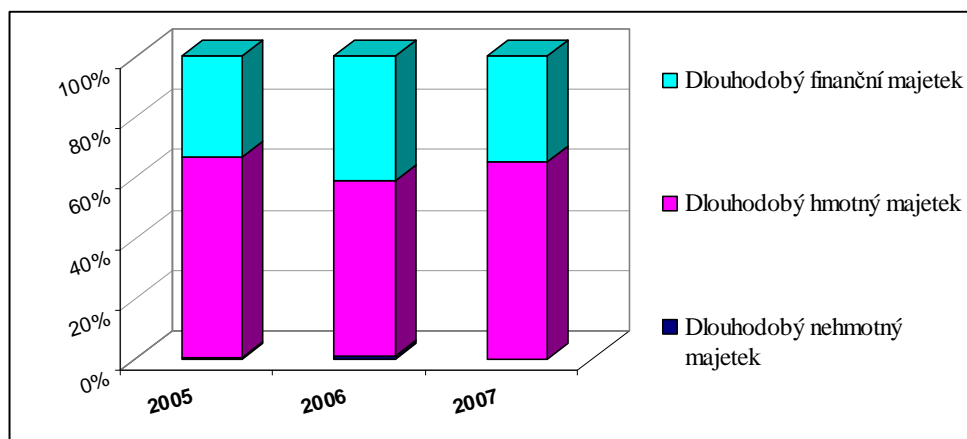
Graf 3.3 Struktura celkových aktiv

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve struktuře dlouhodobého majetku naprosto převládá dlouhodobý hmotný majetek, jež se pohybuje v intervalu od 57,98 % až 66,51 %. Lze zde spatřit kolísavý trend, kdy v roce 2006 jeho výše poklesne a v dalším roce jeho hodnota opět vzroste, a to ve prospěch jak dlouhodobého finančního majetku, tak dlouhodobého nehmotného majetku. Tyto položky mají přesně opačný trend jak dlouhodobý hmotný majetek tzn., že jejich nejvyšší hodnota se vyskytuje v roce 2006 a v ostatních letech klesá.

Graf 3.4 Struktura dlouhodobého majetku

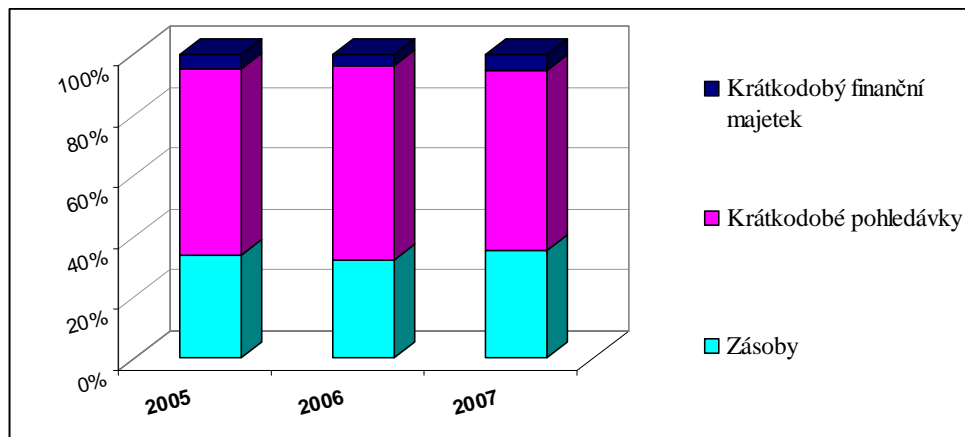

Zdroj: Vlastní zpracování

Z následujícího grafu je možné vidět, že největší procento z oběžných aktiv zaujímají krátkodobé pohledávky. Lze pozorovat jejich kolísavý trend, jak tomu bylo obdobně u dlouhodobého majetku. Nejvyšší hodnota se vyskytuje v prostředním sledovaném roce 2006 a dosahuje necelých 65,0 %. Druhé místo je obsazeno zásobami, které mají opačný trend jako

krátkodobé pohledávky. Jejich nejvyšší hodnotu můžeme najít až v roce 2007, v procentech 35,26 %. Nejméně zastoupený je ve struktuře oběžných aktiv krátkodobý finanční majetek a má stejný trend jako zásoby.

Graf 3.5 Struktura oběžného majetku

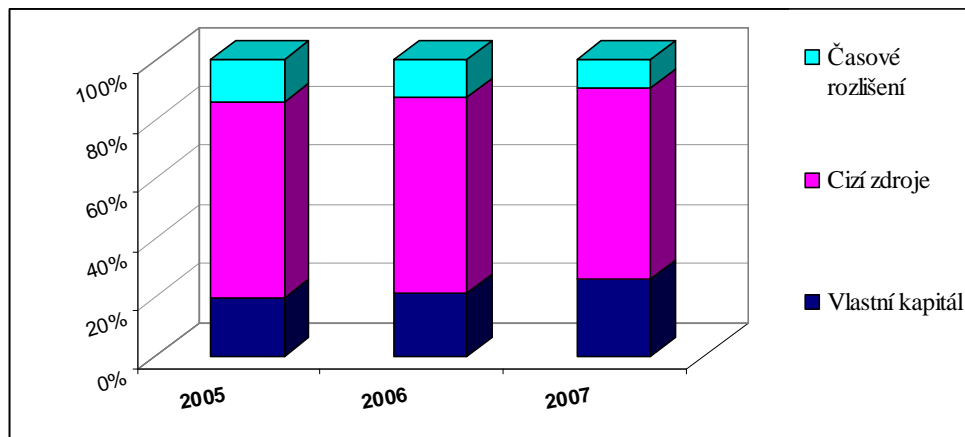

Zdroj: Vlastní zpracování

b) Struktura pasiv

Z grafu 3.6 vyplývá, z jakých zdrojů jsou aktiva financována. Největší podíl z celkových pasiv zaujímají cizí zdroje, které se od počátku sledovaného období snižovaly ze 75,08 % až na 69,63 %. Naopak vlastní kapitál vykazuje opačné tempo, rok co rok se zvyšuje a v roce 2007 činí 28,10 %. Časové rozlišení se sklání ke klesajícímu tempu a v posledním sledovaném roce nedosahuje ani 10,0 %.

Graf 3.6 Struktura pasiv

Zdroj: Vlastní zpracování

Z následující tabulky 3.7 lze vyčíst, že základní kapitál má v průběhu sledování rostoucí tendenci a v roce 2007 se navýší na téměř trojnásobnou hodnotu oproti předchozím létům. Tato skutečnost je, jak již bylo zmíněno v horizontální analýze, zapříčiněna navýšením základního kapitálu pro přeměnu právní formy podnikání z ostatních vlastních zdrojů podniku. U výsledku hospodaření je možné pozorovat výrazně kladnou tendenci a v roce 2007 dosahuje až necelých 12 % podílu na vlastních zdrojích.

Ve struktuře cizích zdrojů dominují ve všech sledovaných obdobích krátkodobé závazky mající obdobný trend, který se již u vertikální analýzy vyskytl několikrát, jde o kolísavý trend. V roce 2006 jejich výše poklesla a v následujícím období vzrostla na úroveň 82,67 %. Na druhé pozici položky nejvíce ovlivňující strukturu cizích zdrojů se nachází bankovní úvěry, které se taktéž vyznačují proměnlivou tendencí v rozmezí 16,26 % až 25,07 %. Ostatní položky mají jen nepatrný podíl skladbě celkových zdrojů.

Tab. 3.7 Podíl jednotlivých složek vlastních a cizích zdrojů

VLASTNÍ ZDROJE	Podíly v %		
	2005	2006	2007
Základní kapitál	24,64	25,21	72,66
Kapitálové fondy	24,79	25,37	-4,94
Rezervní fondy, nedělitelný fond	0,61	0,6	0,56
Výsledek hospodaření minulých let	46,23	43,78	19,85
Výsledek hospodaření běžného účetního období	3,74	5,04	11,87
CIZÍ ZDROJE	2005	2006	2007
Rezervy	0,77	0,65	0,4
Dlouhodobé závazky	0,34	0,41	0,55
Krátkodobé závazky	77,41	73,87	82,69
Bankovní úvěry a výpomoci	21,48	25,07	16,26

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.2 Analýza rozdílových a tokových ukazatelů

Zde se nejprve zaměřím na analýzu čistého pracovního kapitálu a následně na tzv. bilanční pravidla, jimiž by se měli řídit finanční manažeři při financování podniku, aby byla zajištěna dlouhodobá stabilita a finanční zdraví.

1) Analýza čistého pracovního kapitálu

Smysl tohoto ukazatele spočívá v tom, že oběžný majetek zabezpečuje nepřerušovanou hospodářskou aktivitu a úkolem finančního řízení je vybírat a získávat pro uspokojení požadavků oběžného majetku vhodné finanční prostředky. Nejobecněji ho lze zjistit odečtením krátkodobých závazků od oběžného majetku. Z tabulky 3.8 je patrná klesající tendence čistého pracovního kapitálu v čase, což by mohlo nadále ohrozit schopnost podniku dostát svým závazkům.

Tab. 3.8 Analýza čistého pracovního kapitálu

	2005	2006	2007
Oběžná aktiva	244 234	228 242	220 092
Krátkodobé závazky	174 998	176 211	169 215
Čistý pracovní kapitál	69 236	52 031	50 877

Zdroj: Vlastní zpracování

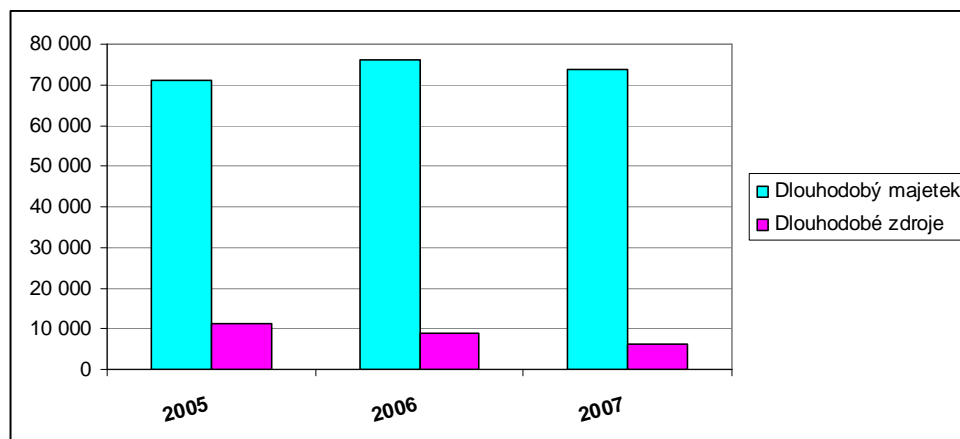
2) Analýza bilančních pravidel financování

Tato analýza představuje obecné či orientační zásady, kterých by se měl podnik držet při jeho finančním řízení.

a) Zlaté pravidlo financování

Z grafu 3.7 vyplývá, že společnost zlaté pravidlo financování nesplňuje, jelikož krytí dlouhodobého majetku z dlouhodobých zdrojů je zcela minimální. Díky zobrazení tohoto pravidla v grafu můžeme říci, že pro podnik je nadále přístupnější krátkodobý zdroj financování.

Graf 3.7 Zlaté pravidlo financování

Zdroj: Vlastní zpracování

b) Zlaté pravidlo vyrovnaní rizika

Níže uvedená tabulka 3.9 vypovídá o tom, zda je poměr vlastního a cizího kapitálu používaného k financování majetku podniku vyrovnaný. Ve sledovaném období není u analyzované společnosti toto pravidlo dodrženo. Nicméně v časovém porovnání se položka vlastního kapitálu zvyšuje a podnik se tak snaží k pravidlem požadovanému stavu přiblížit.

Tab. 3.9 Zlaté pravidlo vyrovnaní rizika

Vyrovnaní rizika	2005	2006	2007
Vlastní zdroje	69 813	71 442	82 572
Cizí zdroje	236 898	227 646	204 630
Převaha vlastních zdrojů	-167 085	-156 204	-122 058

Zdroj: Vlastní zpracování

c) Zlaté pari pravidlo

V průběhu analyzovaného období podnik více využíval cizí zdroje, proto dlouhodobý majetek převyšoval vlastní kapitál. Podmínka této zásady je splněna pouze v posledním sledovaném roce, kdy je tento pozitivní jev spojen v souvislosti s přechodem na akciovou společnost. Realita přechodu nasvědčuje tomu, že pro podnik je výhodnější financování z vlastních zdrojů.

Tab. 3.10 Zlaté pari pravidlo

Zlaté pari pravidlo	2005	2006	2007
Dlouhodobý majetek	70 946	76 181	73 642
Vlastní kapitál	69 813	71 442	82 572
Převaha vlastního kapitálu	-1 133	-4 739	8 930

Zdroj: Vlastní zpracování

3.2.3 Analýza poměrových ukazatelů

Pro hodnocení finančního zdraví podniku jsou charakteristické čtyři nejdůležitější skupiny ukazatelů. Jedná se o ukazatele rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti. Tyto skupiny ukazatelů jsou pro posouzení finančního zdraví vnímány jako rovnocenné, jelikož každá firma by měla být jednak výnosná, jednak likvidní a jednak přiměřeně zadlužena. Rozbor poměrových ukazatelů je vhodný pro mezipodnikové srovnání, proto bude od tohoto okamžiku využito výsledků těchto ukazatelů jako podklad pro provedení srovnání analyzovaného podniku Starorežná Prostějov s největším konkurentem, který je blíže charakterizován v příloze č. 4.

1) Analýza rentability

Skupina těchto ukazatelů patří k nejsledovanějším ukazatelům vzhledem k tomu, že podávají informace o efektu, jehož bylo dosaženo vloženým kapitálem. Kompletní vývoj ukazatelů rentability informuje Tab. 3.11 a výsledky ukazatelů porovnaných s nejlepším konkurentem v odvětví jsou zobrazeny prostřednictvím grafu v příloze č. 13.

Tab. 3.11 Vývoj ukazatelů rentability

	Starorežná Prostějov			Stock Plzeň		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Rentabilita aktiv ROA (EBT/A)	3,04%	2,70%	4,82%	16,96%	22,29%	3,23%
Produkční síla aktiv (EBIT/A)	4,46%	3,98%	5,67%	17,08%	22,44%	3,26%
Rentabilita vlastního kapitálu ROE (EAT/VK)	5,04%	3,74%	11,87%	21,53%	31,92%	2,77%
Rentabilita tržeb ROS (EAT/T)	1,28%	0,90%	4,77%	17,24%	17,64%	15,62%

Zdroj: Vlastní zpracování

a) Rentabilita aktiv

Tento ukazatel nabývá u obou analyzovaných společností příznivých hodnot. U Starorežné Prostějov je možné pozorovat výkyv v růstu hodnoty. Nejvyšší hodnota se objevuje v posledním sledovaném roce. Její vysvětlení souvisí s dříve aplikovaným způsobem dělení hrubého zisku, který se odvíjí od změny právní formy podnikání. V prvních dvou sledovaných letech, tedy v případě komanditní společnosti, byl vytvořený hrubý zisk rozdělen rovným dílem mezi komanditisty a komplementáře. Část zisku komanditistů zůstala ve společnosti a zisk komplementářů byl účtován v závazcích společnosti vůči komplementářům. Tato skutečnost výrazně snižovala vlastní kapitál. V roce 2007 se firma transformovala na akciovou společnost, tudíž byl celý zisk účtován podle pravidel s hospodařením se ziskem této právní formy podniku.

U druhé firmy dochází v roce 2007 k podstatnému poklesu výše rentability aktiv. Tento jev je zapříčiněn zvýšením hodnoty aktiv z důvodu integrací společnosti s STOCK Export – Import, s. r. o. a OCM Czech Topco s. r. o.

b) Produkční síla aktiv

Indikátor produkční síla aktiv je obdobou předchozího ukazatele s odlišnou podobou čitatele. Jedná se o zisk před zdaněním a nákladové úroky tzn., že tato forma je příhodná právě tehdy, pokud se mění sazba daně ze zisku v čase. Ukazatel nabývá stejného trendu jako u ukazatele ROA.

c) Rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu představuje klíčovou veličinu, o niž se zajímají akcionáři, společníci a jiní investoři. Vyjadřuje, jak podnik využívá kapitál vlastníků. Podle tabulky 3.11 se ukazatel u první společnosti v roce 2006 snižuje, ovšem v roce 2007 se oproti předchozímu vývoji zvýší téměř třikrát. Znamená to, že vlastníků začaly přinášet jejich investice daleko vyšší výnos než v předchozím období. U Stocku Plzeň dochází ke zcela opačnému trendu.

d) Rentabilita tržeb

Tento indikátor rentability charakterizuje procentní podíl na tržbách. Z uvedené tabulky plyne, že výnosnost tržeb společnosti Starorežná Prostějov evidovala v roce 2005 1,28 % a v roce 2007 se navýšila až na 4,77 %. Toto je ovlivněno jednak již výše zmíněnou přeměnou právní formy společnosti a s tím souvisejícím jiným rozdělováním zisku, a jednak zvýšením tržeb rozšířením exportu do třetích zemí.

Stock Plzeň zaznamenal v prvních dvou sledovaných letech u rentability tržeb nepatrný nárůst o 0,4 % a v roce 2007 se úroveň indikátoru snížila na 15,62 %. Přestože došlo v pozorovaném období k nezávažnému poklesu, i tak dosahuje tato společnost v porovnání se Starorežnou Prostějov výrazně lepších hodnot.

2) Analýza likvidity

U skupiny těchto ukazatelů se upřednostňuje stabilní situace bez výraznějších výkyvů, jelikož tyto okolnosti prezentují společnost v pozitivním světle u stávajících i potencionálních věřitelů. Z pohledu věřitelů je příhodnější, aby úroveň ukazatelů likvidity byla co nejvyšší a z pohledu vlastníků naopak co nejnižší. Vývoj jednotlivých ukazatelů je znázorněn číselně v následující tabulce 3.12 a graficky v příloze č. 14.

Tab. 3.12 Vývoj ukazatelů likvidity

	Starorežná Prostějov			Stock Plzeň		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Běžná likvidita (OA/KD závazky)	1,08	1,04	1,11	1,52	1,16	1,32
Pohotová likvidita (OA-zásoby(KD závazky)	0,73	0,69	0,72	1,31	0,90	1,09
Okamžitá likvidita (PP + PE/KD závazky)	0,04	0,05	0,06	0,15	0,04	0,37

Zdroj: Vlastní zpracování

a) Běžná likvidita

První z ukazatelů platební schopnosti vyjadřuje, kolikrát je schopna firma uspokojit své věřitele, kdyby proměnila v daném okamžiku veškerý svůj oběžný majetek na hotovost. Čím

má tedy indikátor vyšší hodnotu, tím je pro podnik jistější zachování platební schopnosti. Vhodné je, aby úroveň byla vyšší než 1,5.

Z vývoje ukazatele je zřejmé, že běžná likvidita u společnosti Starorežná Prostějov se nejdříve snižovala z 1,08 roku 2005 na 1,04 roku 2006 a následně se opět zvyšovala na 1,11. Podnik nedodržel ani v jednom ze sledovaných let výše stanovenou podmínku. Vyplývá to z nevhodné struktury oběžného majetku, protože nadměrná část je tvořena krátkodobými pohledávkami, především pohledávkami z obchodních vztahů a velmi nepatrná část peněžními prostředky. Neuspokojivým hodnotám také v neposlední řadě přispívá neúměrná výše krátkodobých závazků.

Konkurenční podnik vykazuje sice vyšší výsledky než Starorežná Prostějov, ale uvedené doporučení splňuje pouze v roce 2005.

b) Pohotová likvidita

Přednost běžné likvidity spočívá ve zjištění okamžité solventnosti. Z oběžného majetku jsou pro účely výpočtu toho ukazatele vyřazeny jeho nejméně likvidní složky. Doporučená hodnota by se měla pohybovat v rozmezí 1 až 1,5.

Z tabulky 3.12 vyplývá, že podmínka pro pohotovou likviditu nebyla ve společnosti Starorežná Prostějov dodržena ani v jednom roce. To znamená, že zásoby, které jsou vázány v oběžném majetku zejména v podobě materiálu, jsou nadměrně vysoké. Naopak značné úrovně dosahují krátkodobé závazky.

Ve srovnávaném podniku je podmínka splněna ve dvou obdobích, důvod je zakotven ve výši krátkodobých závazků.

c) Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita umožňuje měřit schopnost podniku hradit právě splatné závazky. Vhodné je, aby se výsledek pohyboval v intervalu od 0,9 do 1,1. Pokud se podíváme na oba porovnávané podniky, dospějeme k závěru, že ani v jednom období nejsou doporučené hodnoty dodrženy.

3) Analýza aktivity

Skupina těchto ukazatelů vyjadřuje schopnost, jak podnik využívá investované finanční prostředky. Výsledky jsou vyjádřeny buď počtem obrátek jednotlivých aktiv nebo dobou obratu. Hodnoty ukazatelů a jejich vývoj jsou uvedeny v následující tabulce 3.13 a graficky znázorněny v příloze č. 15.

Tab. 3.13 Vývoj ukazatelů aktivity

	Starorežná Prostějov			Stock Plzeň		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Obrat celkových aktiv (T/A)	0,87	0,97	0,70	0,73	0,94	0,16
Obrat zásob (T/zásoby)	3,50	3,85	2,65	8,49	8,02	5,51
DO zásob (zásoby/(T/360))	102,8	93,6	136,1	42,4	44,9	65,3
DO pohledávek (pohledávky/(T/360))	204,9	169,3	228,8	232,4	150,9	200,8
DO KD závazky (závazky/(T/360))	228,6	213,7	296,7	200,4	174,2	279,5

Zdroj: Vlastní zpracování

a) Obrat celkových aktiv

Obrat celkových aktiv nám říká, kolikrát se hodnota celkových aktiv promítne do celkových tržeb. Je pozitivní, pokud má hodnota ukazatele vzestupný směr, protože čím je veličina vyšší, tím lépe pro podnik. Obecně se doporučuje, aby hodnota obratu celkových aktiv neklesla pod 1,0. Z tabulky 3.13 vyplývá, že společnost Starorežná Prostějov toto pravidlo nesplňuje ani v jednom z analyzovaných období. Nejlepších výsledků vykazuje rok 2006, kdy se vypočítaná hodnota nejvíce přibližuje obecnému doporučení.

U konkurenční společnosti Stock Plzeň se vyskytuje nejlepší výsledek také v roce 2006, ale i tak se jeví výše obratu celkových aktiv jako problémová.

b) Obrat zásob

U obratu zásob se pozitivně hodnotí rostoucí tendence v čase, což bohužel není případem ani jedné z analyzovaných společností. Proto je nutné se zamyslet nad tím, zda obě společnosti nevážou ve svém majetku větší množství zásob, než je pro podnik nezbytné.

c) Doba obratu zásob

Tento ukazatel vyjadřuje, kolik dní jsou zásoby vázány v podnikání do doby jejich spotřeby, popřípadě jejich prodeje. Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že počet dní, po které jsou zásoby vázány ve společnosti Starorežná Prostějov nejdříve klesal ze 102,8 na 93,6 dní a následně se výrazně zvýšil na 136,1 dní. Tento podnik vykazuje příliš dlouhou dobu obratu zásob, jež je v tomto případě vázaná zvláště ve formě materiálu.

Ve společnosti Stock Plzeň je situace významně lepší. Doba obratu zásob je méně jak poloviční oproti konkurentovi, ale i tak se dá situace v tomto podniku označit jako negativní, jelikož hodnoty ukazatele rostou v čase.

d) Doba obratu pohledávek

Určuje počet dní, během nichž zůstávají odběratelé dlužní. Čím je tato doba delší, tím delší dobu poskytuje podnik svým odběratelům obchodní úvěr. Z tabulky 3.13 plyne, že doba obratu pohledávek podniku Starorežná Prostějov se nejdříve podstatně snížila ze 205 na 169 dní, přičemž v roce 2007 došlo k výraznému nárůstu na 229 dní. Zajímavá je skutečnost, že i když se výše pohledávek v čase snižovala, tak to má přesto na dobu obratu pohledávek v roce 2007 negativní vliv. Problém bude nejspíše v nedostatečných tržbách.

V podniku Stock Plzeň také dochází nejdříve k poklesu a poté k nárůstu doby obratu pohledávek na 200 dní, což představuje lepší výsledky než u konkurenční společnosti.

e) Doba obratu krátkodobých závazků

Tento indikátor vyjadřuje kolik dní odkládá společnost od zaplacení svých závazků u jiných podnikatelských subjektů. U obou porovnávaných společností má tento ukazatel stejný trend, nejdříve výrazně poklesne a následně podstatně vzroste. V podniku Starorežná Prostějov se počet dní vyšplhá až na 297 dní oproti konkurenční firmě, tam je to jen 280 dní, což svědčí o její lepší platební morálce. Důležité je ale zmínit pozitivum na straně společnosti Starorežná Prostějov, která umožňuje uložit svým zaměstnancům nespotřebovanou hotovost v podniku. Poskytuje tak svým pracovníkům vyšší úroky, než kdyby si peníze uložili v bance.

4) Analýza zadluženosti

Tato skupina ukazatelů sleduje relaci mezi vlastními a cizími zdroji financování a díky ní lze zjistit míru, v jaké podnik využívá k financování dluhů. O kompletním vývoji ukazatelů zadluženosti informuje tabulka 3.14. Výsledky ukazatelů porovnaných s nejlepším konkurentem v odvětví jsou zobrazeny prostřednictvím grafu v příloze č. 16.

Tab. 3.14 Vývoj ukazatelů zadluženosti

	Starorežná Prostějov			Stock Plzeň		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Celková zadluženost (CK/A)	75,08%	74,74%	69,63%	41,58%	47,74%	12,40%
Koeficient zadluženosti (CK/VK)	3,39	3,19	2,48	0,71	0,92	0,14
Úrokové krytí (EBIT/úroky)	3,13	3,10	6,65	147,54	155,75	129,12
Ukazatel úrokového zatížení (úroky/EBIT)	31,93%	32,21%	15,03%	0,68%	0,64%	0,77%

Zdroj: Vlastní zpracování

a) Celková zadluženost

Ukazatel celkové zadluženosti představuje základní kámen pro zjištění zadluženosti podniku. Věřitelé preferují, aby byla jeho hodnota co nejnižší. Naopak vlastníci upřednostňují vyšší hodnotu pro znásobení svých výnosů. Obecně se doporučuje, aby se hodnota tohoto ukazatele pohybovala do 50 %.

Jak lze vidět z tabulky 3.14 u společnosti Starorežná Prostějov dochází k poklesu celkové zadluženosti, za což odpovídá navýšení základního kapitálu. I přes kladnou tendenci vývoje ukazatele v čase, není splněno obecné doporučení.

U konkurenčního podniku je dodržena obecná podmínka tzn., že společnost více využívá svého vlastního kapitálu. V roce 2007 dospěla výše využití vlastního kapitálu až na téměř 90,0 % úroveň. Toto je ovlivněno sloučením společností a tím vzniklým výrazným navýšením rozvahové položky Oceňovací rozdíly z přeceňování při přeměnách.

Co se týče celkové skupiny ukazatelů zadluženosti, je velmi těžké oba podniky srovnávat. Stock Plzeň, vzhledem k dosahovaným výsledkům prakticky nemá zapotřebí

cokoliv financovat prostřednictvím dluhů či půjček, proto jsou takové rozdíly mezi jednotlivými hodnotami zadluženosti.

b) Koeficient zadluženosti

Vypovídá o tom, kolik cizích zdrojů připadne na 1 korunu vlastního kapitálu. Preferuje se nižší hodnota koeficientu. Ve výše zobrazené tabulce byl u společnosti Starorežná Prostějov shledán značně vysoký podíl cizích zdrojů vázaných především ve formě krátkodobých závazků. Poměr se ale v čase zlepšuje a má pozitivní sestupnou tendenci hodnot koeficientu. I přesto je skutečnost neuspokojivá.

Fakt, že se ve druhé společnosti podíl cizího kapitálu k celkovým aktivům snižuje, je prezentováno v příloze č. 12 Vertikální analýza společnosti Stock Plzeň - Božkov. Z toho vyplývá, že se automaticky bude snižovat hodnota tohoto ukazatele. V porovnání s konkurentem čerpá pro financování chodu společnosti Stock Plzeň nepatrnou část cizího kapitálu.

c) Úrokové krytí

Podává informace o tom, kolikrát kladný hospodářský výsledek převyšuje placené úroky. Čím vyšší hodnotu ukazatel vykazuje, tím lépe, přičemž za kritickou úroveň se považuje výsledek menší jak 3. Výsledky ukazatele Starorežné Prostějov se v prvních dvou sledovaných letech pohybují blízko doporučené hranice. V roce 2007 se úrokové krytí podstatně zvýšilo, což zaručuje akcionářům a věřitelům schopnost podniku splácet své závazky z úroků.

Stock Plzeň v celém pozorovaném období doporučenou hodnotu absolutně nedodrží, jelikož hodnota jeho nákladových úroků je v porovnání se ziskem nepatrná. Znamená to tedy, že celkový efekt reprodukce je pokryt v tomto podniku v roce 2007 až 152,77krát.

d) Ukazatel úrokového zatížení

Lze ho zjistit, jako opačný poměr předchozího ukazatele. Doporučená výše ukazatele by neměla převyšovat 100 %, což bylo u obou společností dodrženo. Ve Starorežné Prostějov

klesá tento ukazatel z důvodu snižování úroků ze spláceného úvěru. Naopak v konkurenční společnosti je úroveň úrokového zatížení konstantní.

3.2.4 Analýza bonitních a bankrotních modelů

Jednotlivé dosud provedené analýzy ukazatelů mají samy o sobě omezenou vypovídací schopnost. Pro ověření předchozích výsledků a za účelem zamezení vzniku nežádoucích chyb ve výpočtech bude dále aplikována soustava ukazatelů. Jde o soustavy, které zobrazí finanční zdraví podniku souhrnně do jednoho čísla. V této podkapitole bude rovněž provedeno srovnání výsledků obou analyzovaných podniků.

1) Kralickuv rychlý test

Kompletní vývoj ukazatelů, jež zahrnuje Kralickuv rychlý test je zobrazen v následující tabulce 3.15

Tab. 3.15 Vývoj ukazatelů rychlého testu v bodovém ohodnocení

	Starorežná Prostějov			Stock Plzeň		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Kvóta vlastního kapitálu (VK/A)	2	2	2	1	1	1
Doba splácení dluhu z CF (CK-KDFM/CF)	4	4	3	1	1	2
CF v % tržeb (CF/T)	3	4	2	1	1	1
Rentabilita aktiv ROA (EBT/A)	4	4	4	1	1	4
PRŮMĚR	3,25	3,5	2,75	1	1	2

Zdroj: Vlastní zpracování

Z provedené analýzy lze vyvodit, že společnost Starorežná Prostějov dosahuje v každém ze tří sledovaných období průměrných hodnot tzn., že podnik je možné označit jako dobrý. Nejlepší ohodnocení se vyskytuje v roce 2007, kdy se zlepšily téměř všechny známky této společnosti.

Ve společnosti Stok Plzeň je trend, tak jak již nasvědčuje dosavadní analýza, lepší a ubírá se k ohodnocení 1. Podnik je tedy možné označit za výborný. Nejhorší body

paradoxně ve srovnání s konkurentem najdeme v roce 2007, kdy se zhoršily dva ze čtyř dílčích ukazatelů.

2) IN01

Jak lze vidět z následující tabulky 3.16, společnost Starorežná Prostějov se nachází po celé analyzované období v šedé zóně. Ovšem je nutné ocenit snahu podniku, kdy se hodnota indexu v čase zvyšuje. K tomu přispěla již dříve zmíněná transformace právní formy.

Situace u porovnávacího podniku je o poznání lepší. Její hodnoty splňují několikanásobné kritérium pro zařazení do nejlepší skupiny. Je tedy jasné, že jde o leadera v odvětví výroby alkoholických nápojů.

Tab. 3.16 Vývoj indexu IN01

	2005	2006	2007
Starorežná Prostějov	0,75	0,77	0,94
Stock Plzeň	7,18	7,7	6,5

Zdroj: Vlastní zpracování

3.3 Vyhodnocení výsledků finanční analýzy srovnávaných podniků

V předchozí kapitole byly provedeny výpočty a interpretace jednotlivých ukazatelů pro zhodnocení finančního zdraví, ze kterých vyplývají jak problémová místa, tak i silné stránky obou konkurentů. Jako teoretického podkladu pro uskutečnění celkového zhodnocení a porovnání obou konkurentů bude vycházeno z podkapitoly 2.4, konkrétně jde o 5. krok nazvaný Zhodnocení finančního zdraví, v němž bude realizováno porovnání firem z hlediska finančních i jiných kritérií.

3.3.1 Zhodnocení výsledků provedené finanční analýzy

Výsledky provedené analýzy byly ovlivněny jednou závažnou skutečností. Obě porovnávané společnosti prošly za sledované období 2005 – 2007 určitou restrukturalizací. U společnosti Starorežná Prostějov došlo v roce 2007 k přeměně právní formy podnikání. Podnik byl

transformován z komanditní společnosti na akciovou společnost a s tím byly spojeny patřičné náležitosti, které pozitivně ovlivnily finanční zdraví podniku. Firma podstatně navýšila svůj základní kapitál prostřednictvím rozpuštění kapitálových fondů a části nerozděleného zisku. Mimo to byla firma ovlivněna další kladnou skutečností, jež se týká rozšíření exportu zejména do třetích zemí.

V případě konkurenční společnosti Stock Plzeň došlo nejprve k fúzi s podnikem STOCK Export – Import, s. r. o. a poté, dne 1. 7. 2007, přešel obchodní majetek na hlavního akcionáře, americkou nadnárodní společnost OCM Czech Topco, s. r. o. Stávající podnik Stock Plzeň – Božkov, a. s. změnil svůj obchodní název na Stock Plzeň – Božkov, s. r. o.

V oblasti rentability se ukázalo, že obě konkurenční společnosti jsou ve sledovaném období rentabilní. Společnost Stock Plzeň vykazuje sice mnohem pozitivnější výsledky v porovnání s podnikem Starorežná Prostějov. Je ale nutné upozornit na fakt, že výše těchto ukazatelů v čase klesá. Oproti tomu u společnosti Starorežná Prostějov je vidět kladný nárůst u všech ukazatelů rentability, který je možné odůvodnit vhodným rozhodnutím přeměny právní formy podnikání.

Hodnoty ukazatelů likvidity se u obou podniků v nemnoha případech pohybují v doporučených mezích. Společnost Starorežná Prostějov nesplňuje ve sledovaném období ani jedno pravidlo ukazatelů likvidity, z čehož vyplývá její nevhodná struktura oběžného majetku. Váže v něm nadměrnou výši pohledávek z obchodních vztahů a převyšující úroveň materiálu. U největšího konkurenta je situace pozitivnější. Podnik je na tom nepatrně lépe, jelikož jsou podmínky ukazatele běžné likvidity splněny alespoň v roce 2005 a u ukazatele pohotové likvidity v roce 2005 a 2007. I přesto je i v podniku Stock Plzeň vázán vysoký podíl oběžného majetku v nadměrné výši krátkodobých závazků, o čemž se lze přesvědčit v příloze č. 12. Lze tedy dojít k tomu, že obě společnosti by mohly mít v budoucnu problémy s platební neschopností.

Analýza aktivity ukázala, že se jednotlivé hodnoty ukazatelů vyvíjí různě. U obratu celkových aktiv není ve sledovaném období ani u jedné z analyzovaných společností dodrženo obecné doporučení. Hodnoty u společnosti Starorežná Prostějov ukazují oproti konkurentovi lepší výsledky. V případě ukazatele obratu zásob je situace u konkurentů stejná, oba podniky mají u tohoto ukazatele negativní klesající tendenci. Z toho vyplývá, jak již bylo

zmíněno v analýze likvidity, že firmy vážou ve svém majetku nadměrnou výši zásob. Výše ukazatelů doby obratu je u obou analyzovaných podniků nadměrně vysoká, což je typické pro tento druh výrobního odvětví. V případě doby obratu zásob dosahuje podnik Starorežná Prostějov značně vysokých hodnot. Oproti tomu u největšího konkurenta byly ve srovnání shledány výsledky méně jak poloviční. Negativní je ovšem jejich rostoucí tendence v čase. U ukazatelů doby obratu pohledávek a doby obratu závazků mají obě společnosti kolísavou tendenci a společnost Stock Plzeň vykazuje nepatrně lepších výsledků.

Z výsledků *analýzy zadluženosti* lze pozorovat, že co se týče celkové skupiny ukazatelů zadluženosti, je velmi obtížné oba podniky srovnávat. Největší konkurent společnosti Starorežná Prostějov dosahuje takových výsledků, že prakticky nemá důvod cokoli financovat z dluhů nebo půjček, proto je možné sledovat takové rozdíly mezi jednotlivými hodnotami ukazatelů zadluženosti u konkurujících podniků. Jako pozitivní směr u firmy Starorežná Prostějov musím uvést, že usiluje o příznivější tendenci ukazatelů v čase.

V *Kralickově rychlém testu* dosahuje společnost Starorežná Prostějov horších hodnot než její největší konkurent, ale v posledním sledovaném roce se výsledná známka firmy výrazně zlepšila. Stejně výsledky jsou shledány rovněž u *indexu IN01*, kdy je situace u porovnávaného podniku Stock Plzeň také o poznání lepší, z čehož je zřejmé, který podnik je leaderem v odvětví výroby alkoholických nápojů.

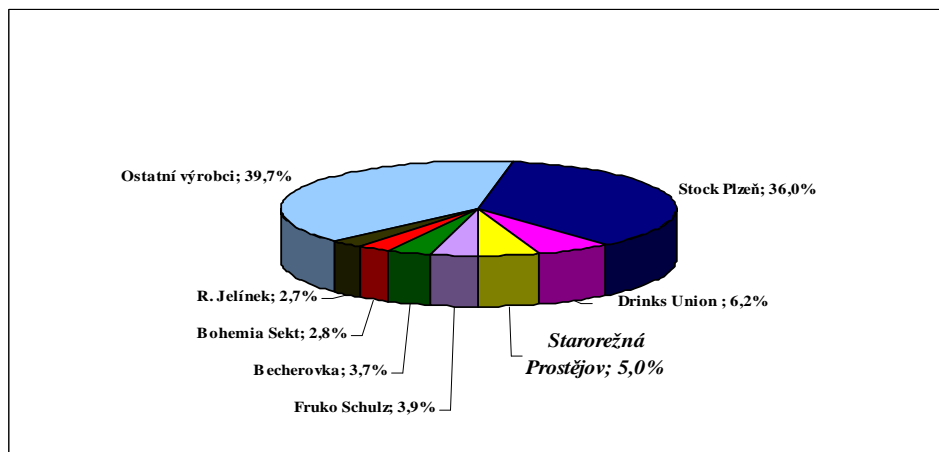
3.3.2 Analýza ostatních dat o porovnávaných podnicích

Aby bylo zhodnocení porovnávaných podniků komplexní, je vhodné vzít v úvahu širší souvislosti, v nichž podniky působí. Z tohoto důvodu je přínosné, pro porovnání výše zmíněných konkurentů, provést analýzu tržního podílu jednotlivých firem podnikajících v oboru výroby alkoholických nápojů neboli jejich rozdělení trhu. Tato analýza bude doplněna o rozbor ostatních dat podniků podrobující se benchmarkingu.

Pro vymezení analýzy trhu byly použity pouze podniky působící na území České republiky. „Na tomto trhu se za sledované období 2005 - 2007 projevuje zhruba desetiprocentní nárůst. Zasloužilo se o to zejména zavedení kolků a přísnější dohled celníků. Kdy podniky dříve nemohly konkurovat cenám nezdaněného alkoholu. Výrazně přispěl rovněž návrat řady spotřebitelů k tradičním domácím lihovinám, jako je tuzemák, pepřmintka

či griotka. I přes mírné zvýšení cen, hlavně kvůli zdražení energií, cukru a lihovin, to spotřebitele neodradilo.“¹ Informace jsou čerpány zejména z dostupných internetových zdrojů jednotlivých firem. Výsledný tržní podíl je zobrazen na Obr. 3.8.

Obr. 3.8 Tržní podíl

Zdroj: Vlastní zpracování

Na českém trhu je ve výrobě lihovin vůdčí společností Stock Plzeň, což je ovlivněno mnoha faktory vyplývajícími z charakteristiky firmy uvedené v příloze č. 4.

Pro komplexní zhodnocení a porovnání obou firem jsou důležité nejen finanční ukazatele, ale i jiné faktory společnosti. Jde o vnitřní faktory týkající se přímo konkrétní společnosti. Jejich kompletní výčet s fakty je zobrazen v následující tabulce. Podrobněji budou rozebrány jen následující faktory:

- ***rok založení společnosti;***
- ***počet zaměstnanců;***
- ***národnost majitelů;***
- ***majitel certifikátu;***
- ***šíře exportu;***
- ***šíře sortimentu;***
- ***šíře distribuovaných výrobků;***
- ***forma privatizace.***

¹ PETR, Miroslav. Likérky v Česku hlásí rekordní prodeje. Media & Marketing: Zpravodajský server o marketingu, médiích a reklamě [online]. 2009, 13. 1. 2009 00:00 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: < http://mam.ihned.cz/c4-10000125-32670120-101000_d-likerky-v-cesku-hlasi-rekordni-prodeje>.

Tab. 3.17 Porovnání firem v nefinančních datech

Jednotlivé firmy/ Porovnávací znaky	Stock Plzeň	Starorežná Prostějov
Právní forma	s. r. o.	a. s.
Rok založení	1884	1518
Počet zaměstnanců	197	110
Národnost majitelů	americká	česká
Výroba lihovin za rok 2007	266 500 hl	52 663 hl
Certifikace	Ano	Ano
Výsledek hospodaření za rok 2007 v tis. Kč	496 600	14 168
Základní kapitál v tis. Kč	765 000	60 000
Vlajková loď – preferovaný výrobek	Fernet Stock	Prostějovská Starorežná
Export	Ano – Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Thajsko, Vietnam, Srbsko, Finsko, Švédsko, USA, Austrálie	Ano – Slovensko, Austrálie, Kanada, Rusko, Anglie, Nigérie, Španělsko, Maďarsko, Mexiko.... (17 zemí světa).
Sortiment	50 druhů lihovin	79 druhů lihovin
Druhy vyráběných výrobků	Bylinné likéry, rum, whisky , vodka, destiláty, ovocné destiláty, vermuty	Prostějovská Starorežná , destiláty, bylinné likéry, ovocné likéry, Absinth, vodka, krémové likéry
Nakoupené a distribuované výrobky	Tullamore Drew, Koskenkorva, Tequila Sombrero Negro, Carolans, Garrone. Courvouiser, atd. (celkem 19 produktů)	Stáčená vína
Forma privatizace	Přímý prodej	Kupónová privatizace

Zdroj: Výroční zprávy podniků za rok 2007

1) **Rok založení společnosti** by měl charakterizovat skutečnost, jak dlouho se podnik na trhu vyskytuje a je v povědomí spotřebitelů. Společnost Starorežná Prostějov se na trhu výroby lihovin vyskytuje o výrazně delší dobu než konkurenční podnik.

2) Kritérium **počet zaměstnanců** nepředstavuje klasický znak pro měření výkonnosti firem. Je jasné, že každý podnik je individuální, samostatná jednotka, která má jedinečné požadavky na počet zaměstnanců. Každá společnost využívá jiné stroje, které vyžadují různý počet obslužných pracovníků. Ne všechny firmy kladou důraz na stejné podnikové procesy. Pro účely diplomové práce postačí využít jednoduché tvrzení, že čím více zaměstnanců, tím více je podnik schopen vyrobit, a tím je na trhu úspěšnější a výkonnější. V tomto kritériu je tedy lepší Stock Plzeň.

3) Dalším posuzovaným faktorem je **národnost majitelů**. Je zřejmé, že pokud jsou majitelé z chudších zemí je jejich finanční potenciál pro aktuální působení i možný rozvoj odlišný, než když jsou vlastníci z bohatších zemí. Poněvadž Starorežná Prostějov leží pouze v rukou Čechů, oproti tomu Stock Plzeň vlastní americká skupina majitelů, leží tedy větší potenciál v podniku Stock Plzeň.

4) **Certifikace** - dnes již zavedení systému řízení jakosti chápe každá firma jako nutnost, pokud chce navenek potvrdit svá slova o kvalitě svých výrobků i samotné firmy. Hlavním důvodem pro zavedení je potřeba poskytnout zákazníkovi záruku, že veškeré jeho nároky na kvalitu budou vždy splněny. Tyto normy mají poměrně jednoduchá pravidla a s podporou výpočetní techniky lze tyto systémy jakosti zavést do firmy tak, aby nezatěžovaly pracovníky zbytečnou administrativou. V současnosti existuje velké množství firem, které nabízejí svoji pomoc s certifikací, a proto se s ní setkáváme ve velké většině společností. Této výhody využívají oba analyzované podnikatelské subjekty.

5) **Kritérium šíře exportu** by mělo objasnit, do kolika zahraničních zemí vyváží své výrobky. Obvykle by mělo platit pravidlo, čím větší počet zemí, tím vyšší možnost, jak být úspěšný na trhu. Z toho vyplývá, že společnost Starorežná Prostějov je v tomto faktoru lepší o 7 zemí.

6) Jedním z posledních posuzovaných faktorů je **šíře sortimentu**. Pro každou firmu je velice důležité uspokojit mnohé skupiny zákazníků s odlišnými přáními a potřebami. K tomu, aby firma uspokojila co nejširší spektrum takových zákazníků, potřebuje i širokou řadu svých

produktů, které jim nabídne. Obecně je možné zase potvrdit skutečnost, že čím větší množství výrobků firma vyrábí, tím více spotřebitelských skupin může uspokojit. V tomto hledisku je opět lepší společnost Starorežná Prostějov, protože se snaží svou výrobkovou řadou uspokojit více zákazníků.

7) Další porovnávaný faktor představuje **množství distribuovaných výrobků**. Toto hledisko není o nic méně významné než předchozí faktor. I když zde firma představuje pouze určitého zprostředkovatele od zahraničních likérů našim občanům, i tak se dostane do podvědomí zákazníků. Zde lze označit jako úspěšnější společnost Stock Plzeň, jelikož distribuuje mnoho známých značek alkoholu (např. Tullamore Drew, Koskenkorva, Tequila Sombrero Negro, Carolans, Garrone). Ovšem Starorežná Prostějov se snaží nebýt pozadu a orientuje se na distribuci vín z jižních krajů a rok od roku zvyšuje jejich nabídku.

8) Poslední faktor, který výrazně ovlivnil chod obou podniků je forma převodu majetku ze státního vlastnictví do soukromého. Jedná se tedy o **formu privatizace**. Ve společnosti Starorežná Prostějov byla tato transformace provedena přímým odkupem od Fondu národního majetku, čímž na nové vlastníky podniku přešly všechny dluhy a úvěry. Díky vysokým dluhům a úvěrům měli noví majitelé nesnadný začátek pro podnikání. Zatímco společnost Stock Plzeň se vrátila prostřednictvím kupónové privatizace původnímu italskému majiteli očištěná o všechny závazky. K jejímu rozvoji také značně přispěl obrovský boom, který po roce 1993 prodělala její vlajková loď – Fernet Stock. Tyto fakta poukazují na to, jaký měly společnosti ve svých rukou potenciál pro jejich další rozvoj.

4. SHRNUTÍ, DOPORUČENÍ A NÁVRHY

Po provedení analýzy následuje vyhodnocení finančního zdraví obou konkurenčních firem a jejich porovnání.

4. 1 Shrnutí zjištěných poznatků

Z výsledků vyhodnocení finančního zdraví u obou podnikatelských subjektů není pochyb o tom, že jejich finanční situaci je možné označit za velmi dobrou. Nejen z tohoto důvodu se obchodní partneři, zaměstnanci, stát i jiné zainteresované strany nemusí obávat o jejich další existenci. Oba konkurenti plní své základní výrobní poslání, jsou schopni vymáhat neuhrazené pohledávky a ve vztahu k věřitelům dostojí svým závazkům.

V podniku Starorežná Prostějov je bohužel finanční situace v porovnání s konkurentem o něco horší. Je nutné ovšem zohlednit faktory, i přes které se společnost Starorežná Prostějov vyskytuje na předních příčkách ve výrobě i prodeji na trhu tohoto odvětví. Jedním z faktorů je značně vyšší finanční potenciál, vyplývající z národnosti vlastníků konkurenční firmy. Nejen z tohoto důvodu vykazuje společnost Stock Plzeň několikanásobně vyššího zisku i tržeb z prodeje vlastních výrobků. Dalším nasvědčujícím faktem je i šíře jak vyráběných, tak distribuovaných výrobků, které mají nejen obrovskou propagační podporu, za niž byla firma dokonce „oceněna tzv. Zlatou peckou od Asociace českých reklamních agentur a marketingové komunikace.“¹ Ale svými výrobky se orientují na nejširší skupinu spotřebitelů a jejich „oblíbenost leží v největší míře právě v rukou společnosti Stock Plzeň.“² Z těchto tvrzení je jasné, že nejen 36 procentní tržní podíl svědčí o skutečnosti, kdo je v tomto odvětví lídrem. Proto se budu dále věnovat provedení návrhů a doporučení, které by napomohly podniku Starorežná Prostějov, aby se více přiblížil k největšímu konkurentovi, a tím i vylepšil svou pozici na trhu.

¹ NOVÁKOVÁ, Hana. Zlaté pecky uděleny. Media & Marketing: Zpravodajský server o marketingu, médiích a reklamě [online]. 2009, 23. 1. 2009 9:04 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://mam.ihned.cz/c1-33275800-zlate-pecky-udeleny>>.

² JANOŠEK, Jiří. Pět nejprodávanějších značek lihovin v restauracích je ze Stocku Plzeň. Agris: agrární www portál [online]. 2008, 20. 10. 2008 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.agris.cz/potravinarstvi/detail.php?id=160975&iSub=582&PHPSESSID=3e>>.

4. 2 Návrhy a doporučení

Prostřednictvím této kapitoly se pokusím nastínit určitá doporučení a návrhy, jež by usnadnily podniku Starorežná Prostějov se více přiblížit k největšímu konkurentovi. K uskutečnění tohoto kroku budu vycházet z šesté fáze obrázku 2.4, na kterém je vymezen postup a použitá metodika pro zhodnocení finančního zdraví.

S přihlédnutím k ukazatelům aktivity a likvidity bylo zjištěno, že společnost váže nadměrnou váhu zásob ve svém majetku. Bylo by tedy vhodné provést důkladnou *analýzu zásob a jejich výši snížit na efektivní úroveň*, která by podnik příliš nezatěžovala. V souvislosti s pořízením zásob by bylo přínosné doporučit *intenzivnější orientaci na výběr dodavatelů potřebných surovin k výrobě*. Neuspokojivé hodnoty vykazují také ukazatele doby obratu pohledávek i doby obratu závazků. V případě doby obratu pohledávek jsou vysoké hodnoty způsobeny skutečností, že splatnost pohledávek je diktována obchodními řetězci, které usilují o jejich neustálé prodlužování. Ovšem lze v tom shledat i určitou konkurenční výhodu. Otázkou je, zda toho obchodní partneři nevyužívají. Velmi podstatná je také skutečnost, že výrobky společnosti jsou vázány vysokou spotřební daní, která ovlivňuje výši pohledávek. I přesto je pro podnik důležité, *kontrolovat v pravidelných intervalech platební morálku svých odběratelů*, aby nedošlo ke zbytečnému prodlužování plateb ze stran obchodních partnerů. V opačném případě u ukazatele doby obratu závazků, by měla společnost *vylepšit svou platební morálku* z důvodu možné ztráty dobrého obchodního jména.

V oblasti ukazatelů ziskovosti je možné označit společnost za ziskovou, i když nedosahuje tak pozitivních výsledků jako firma Stock Plzeň. Problémy spočívají v oblasti ukazatelů zadluženosti. Společnost čerpá ke svému rozvoji a financování po celé sledované období zejména krátkodobé cizí zdroje, jež jsou pro společnost přístupnější než jiné zdroje financování. Podnik by měl *přijmout opatření ke snížení tak vysoké zadluženosti*. Dobré by bylo zvážit možnost jiné formy financování, která by s sebou nesla nižší náklady i riziko. Nejvhodnější by byla možnost *partnerství se zahraničním investorem*, který by do společnosti investoval peněžní prostředky a tím zvýšil její finanční potenciál. Nevyhovující výsledky je možné najít také u ukazatele koeficient zadluženosti. V tomto případě by bylo vhodné *posoudit, zda vyplácet svým akcionářům podíly na zisku*, čímž by se opět snížila výše vlastního kapitálu.

Poslední doporučení se týká častějšího provádění vnitropodnikových rozborů, čímž by si společnost zajistila přehled o svém vývoji a měla by tak možnost srovnání s předchozím vývojem. Bylo by tedy vhodné ***realizovat zhodnocení finančního zdraví v pravidelném, minimálně ročním intervalu***. Toto by mělo efektivnější dopad na řízení. Společnost by mohla snadněji odhalovat příčiny negativního vývoje a mohla by pružněji reagovat na vzniklé změny. Ve vysoce konkurenčním prostředí, ve kterém se firma nachází, by to pro ni mělo nesporné výhody. Mimo pravidelné vyhodnocování finančního zdraví by bylo také přínosné ***provádět analýzu trhu a zákazníků***, která by dopomohla k získání informací o přáních a potřebách spotřebitelů. Těchto informací by pak bylo možno využít k vylepšení produktů a služeb.

Návrhy, jež by měly firmě napomoci k vylepšení tržního podílu a přiblížit se tak ke špičkovému podniku v odvětví, jsou:

- provést analýzu zásob a snížit jejich výši na efektivní úroveň;
- zvýšit intenzitu při výběru dodavatelů;
- kontrola platební morálky odběratelů;
- přijmout opatření ke snížení zadluženosti;
- hledání zahraničního partnera s investičním úmyslem;
- zhodnotit vyplácení podílů na zisku akcionářům;
- častější realizace vyhodnocení finanční analýzy v pravidelných intervalech;
- realizace analýzy trhu a zákazníků.

5. ZÁVĚR

Finanční analýza je oblast, která představuje důležitou a nedílnou složku finančního řízení podniku. Její hlavní cíl spočívá ve zhodnocení finančního zdraví firmy, díky kterému je možné identifikovat silné a slabé stránky podniku. Posouzení finančního zdraví ovšem nemá smysl, není-li realizováno a interpretováno kompetentními osobami. Podklady pro jeho provedení jsou získávány z účetních výkazů. Výsledné zjištěné hodnoty je přínosné porovnat s odvětvovým průměrem nebo prostřednictvím metody benchmarking s největším konkurentem, čímž je možné zajistit kompletní posouzení podniku.

Cílem diplomové práce bylo zhodnotit finanční zdraví společnosti Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov, a. s., v časovém úseku 2005 – 2007, za použití vybraných nástrojů finanční analýzy a porovnání jejich výsledků s největším konkurentem v odvětví, společností Stock Plzeň – Božkov, s. r. o.

Pro porovnání finančního zdraví obou podniků byla využita analýza vybraných poměrových ukazatelů, Kralickův rychlý test a index IN01. Pro kompletní srovnání podniků byla provedena komparace pomocí tržního podílu a ostatních veřejně dostupných faktorů. Vstupní data pro zhodnocení finančního zdraví byly výroční zprávy obou společností za časový interval 2005 – 2007.

Z realizovaného zhodnocení finančního zdraví jsem dospěla k závěru, že obě firmy dosahují velmi dobrých výsledků. Společnost Stock Plzeň – Božkov, s. r. o. je v porovnání s konkurentem vysoce rentabilní s vysokým ziskem i majetkem, což potvrzuje výsledky zjištěného tržního podílu s přihlédnutím k ostatním faktorům. Oproti tomu společnost Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov, a. s. vykazuje nižší zisk, má vysokou zadluženost a váže ve svém majetku nadměrnou výši zásob. Proto se čtvrtá kapitola věnuje doporučením, prostřednictvím kterých by se firmě Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov, a. s. podařilo zvýšit svůj tržní podíl a tím přiblížit ke špičce v odvětví.

Bude jistě velmi zajímavé sledovat další vývoj obou společností, jelikož současná ekonomická situace by mohla ohrozit jejich existenci i přesto, že jde o velmi žádané výrobní odvětví. Věřím, že tato diplomová práce bude přínosem pro společnost Palírna U Zeleného

stromu – Starorežná Prostějov, a. s., jelikož podává zhodnocení finančního zdraví a poukazuje i na jiné faktory, jež se týkají běžného chodu firmy, a v neposlední řadě porovnává analyzovaný podnik s nejlepším konkurentem v odvětví. Protože mi vedení společnosti Starorežná Prostějov poskytlo velmi ochotně potřebné informace, mohla jsem dospět k naplnění svého cíle práce.

SEZNAM LITERATURY

A) Použitá literatura

1. DLUHOŠOVÁ, Dana; LICHNOVSKÁ, Marie; RICHTAROVÁ, Dagmar. Základy podnikových financí, I. část. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1997. 97 s. ISBN 80-7078-517-9.
2. GRÜNWARD, Rolf; HOLEČKOVÁ, Jaroslava. Finanční analýza a plánování. 2. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1999. 197 s. ISBN 80-7079-587-5.
3. HONUS, Rostislav. Benchmarking ve veřejné správě. 2. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2006. 112 s. ISBN 80-239-7326-6.
4. HINDELS, Richard; HOLMAN, Robert; HRONOVÁ, Stanislava; a kol. Ekonomický slovník. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 519 s. ISBN 80-7179-819-3.
5. KARLÖF, Bengt; ÖSTBLOM, Svante. Benchmarking: jak napodobit úspěšné: ukazatel cesty k dokonalosti v kvalitě a produktivitě. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. 135 s. ISBN 80-85865-23-8.
6. KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří. Finanční analýza krok za krokem. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2005. 137 s. ISBN 80-7179-321-3.
7. KOLEKTIV KATEDRY FINANCÍ. Sbírka příkladů z financí podniku. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1997. 154 s. ISBN 80-7078-451-2.
8. MRKVIČKA, Josef ; KOLÁŘ, Pavel. Finanční analýza. 2. vyd. Praha: ASPI, 2006. 228 s. ISBN 80-7357-219-2.
9. NEJEZCHLEBA, Miroslav. Jak sestavovat a číst finanční a hospodářské rozboru podniku. 1. vyd. Ostrava: ASK, 1994. 68 s. ISBN 80-85798-17-4.

10. SEDLÁČEK, Jaroslav. Finanční analýza podniku. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2007. 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
11. STROUHAL, Jiří. Finanční řízení firmy v příkladech. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. 178 s. ISBN 80-251-0913-5.
12. SYNEK, Miroslav; a kol. Podniková ekonomika. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 473 s. ISBN 80-7179-892-4.
13. SYNEK, Miroslav. Manažerská ekonomika. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 452 s. ISBN 978-80-247-1992-4.
14. VALACH, Josef; a kol. Finanční řízení podniku. 1. vyd. Praha: Ekopress, 1997. 247 s. ISBN 80-901991-6-X.
15. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, § 5 odst. 1) obchodního zákoníku

B) Použité elektronické publikace

1. JANOUŠEK, Jiří. Pět nejprodávanějších značek lihovin v restauracích je ze Stocku Plzeň. Agris: agrární www portál [online]. 2008, 20. 10. 2008 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW:
<<http://www.agris.cz/potravinarstvi/detail.php?id=160975&iSub=582&PHPSESSID=3e>>.
2. NOVÁKOVÁ, Hana. Zlaté pecky uděleny. Media & Marketing: Zpravodajský server o marketingu, médiích a reklamě [online]. 2009, 23. 1. 2009 9:04 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW: < <http://mam.ihned.cz/c1-33275800-zlate-pecky-udeleny>>.
3. PETR, Miroslav. Likérky v Česku hlásí rekordní prodeje. Media & Marketing: Zpravodajský server o marketingu, médiích a reklamě [online]. 2009, 13. 1. 2009 00:00 [cit. 2009-03-21]. Dostupný z WWW:
< http://mam.ihned.cz/c4-10000125-32670120-101000_d-likerky-v-cesku-hlasi-rekordni-prodeje>.

C) Použité webové stránky

1. <http://www.agris.cz/>
2. <http://www.becherovka.cz/>
3. <http://www.bohemiaspekt.cz/>
4. <http://business.center.cz/>
5. <http://www.czso.cz/>
6. <http://www.drinksunion.cz/miranda2/opencms/index-main.html>
7. <http://www.fruko.cz/>
8. <http://www.justice.cz/or/>
9. <http://www.mpo.cz/>
10. http://www.rjelinek.cz/?flash_show=1&LANG=cz
11. <http://www.starorezna.cz/>
12. <http://www.stock.cz/index.jsp>

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ

A	<i>aktiva</i>
aj.	<i>a jiné</i>
apod.	<i>a podobně</i>
a. s.	<i>akciová společnost</i>
CK	<i>cizí kapitál</i>
celk.	<i>celkový</i>
CF	<i>cash flow</i>
č.	<i>číslo</i>
DO	<i>doba obratu</i>
EAT	<i>čistý zisk</i>
EBIT	<i>zisk před zdaněním a úroky</i>
EBT	<i>zisk před zdaněním</i>
FA	<i>finanční analýza</i>
KD	<i>krátkodobý</i>
KDFM	<i>krátkodobý finanční majetek</i>
k. s.	<i>komanditní společnost</i>
např.	<i>například</i>
OA	<i>oběžná aktiva</i>
PE	<i>peněžní ekvivalenty</i>
PP	<i>peněžní prostředky</i>
ROA	<i>rentabilita aktiv</i>
ROE	<i>rentabilita vlastního kapitálu</i>
ROS	<i>rentabilita tržeb</i>
s. r. o.	<i>společnost s ručením omezeným</i>
T	<i>tržby</i>
tj.	<i>to je</i>
tzn.	<i>to znamená</i>
tzv.	<i>tak zvaný</i>
VK	<i>vlastní kapitál</i>

PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že jeden výtisk diplomové práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 31. 3. 2009

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Svatoplukova 15, Prostějov, 796 01

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Základní údaje o společnosti

Příloha č. 2 Obchodní aktivity společnosti

Příloha č. 3 Kompletní organizační schéma akciové společnosti Palírna u Zeleného stromu - Starorežná Prostějov, a. s.

Příloha č. 4 Představení podniku STOCK Plzeň-Božkov. s. r. o.

Příloha č. 5 Rozvaha společnosti Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov

Příloha č. 6 Výkaz zisku a ztráty společnosti Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov

Příloha č. 7 Horizontální analýza společnosti Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov

Příloha č. 8 Vertikální analýza společnosti Palírna U Zeleného stromu – Starorežná Prostějov

Příloha č. 9 Rozvaha společnosti Stock Plzeň - Božkov

Příloha č. 10 Výkaz zisku a ztráty společnosti Stock Plzeň – Božkov

Příloha č. 11 Horizontální analýza společnosti Stock Plzeň – Božkov

Příloha č. 12 Vertikální analýza společnosti Stock Plzeň – Božkov

Příloha č. 13 Porovnání výsledků rentability

Příloha č. 14 Porovnání výsledků likvidity

Příloha č. 15 Porovnání výsledků aktivity

Příloha č. 16 Porovnání výsledků zadluženosti